

Szerkesztőség és kiadóhivatal
SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3

Telefonok:
Kiadóhivatal: 8-58
Szerkesztőség: 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési ár beföldőz
negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinár
Megjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnap utáni napokon is

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. DECEMBER 4.

330. SZÁM

SZERDA

Az olasz királyi pár csütörtökön meglátogatja a pápát

A Szentatya éles hangon nyilatkozott az olasz katolikus sajtó elnyomásáról

Rómából jelentik: A pápa hétfőn ismét éles polemikus beszédet mondott, amelyből kiderül, hogy első ízben történt a pápai nuncius utján diplomáciai tiltakozás a Quirinalnál. Az eset előzménye az, hogy az olasz lapokban nemrég megjelent *Ferretti* sajtófőnöknek *Adjátok meg a császárnak, ami a császárné* című

akkor az eleven betűk sajtójának kell betölteni ezt a hivatást, a ti működéseiteknek, a ti küldetéseiteknek, a ti feladataitoknak a területén. A pápa végül rámutatott arra, hogy a Róma papjaira fog hárulni az a kötelesség, hogy a jövőben a szószékről hirdessék a pápa szempontjait.

Az olasz királyi párnak a pápánál teendő látogatásáról hivatalosan közlik, hogy az *csütörtökön délelőtt tizenegy órakor fog megtörténni*. Az ünnepélyes kihallgatásra a királyi párt *Grandi* külügyminiszter, gróf *Mattiolli* udvari miniszter, de *Vecchi* Olaszország szentszéki követe, továbbá több magasrangú személyiség és udvarhölgy fogja elkísérni. A Szent Péter-tér bejáratánál, amelyet ebből az alkalomból lezárnak, a királyi párt a Vatikán kormányzója fogja üdvözölni és fogadni. Ezután átadják a pápának az ajándékokat és miután a látogatás véget ér, a királyi pár *Gaspari* bíboros államtitkárt látogatja meg, majd a királylépcsőn a Szent Péter-templomba megy. Míhelyt a királyi pár visszatér palotájába, *Gaspari* bíboros államtitkár a quirinali apostoli nuncius kíséretében viszonyozza az uralkodópár látogatását a Kvirinálban.

XI. Pius pápa

cikke, amely a lateráni szerződéssel foglalkozott. Néhány nappal ezelőtt a sajtóiroda rövid közleményt adott ki, amelyben dezavualta a sajtófőnököt és megállapította, hogy a szóbanforgó cikk hitelesítés nélkül jelent meg.

A római papság zarándokcsapatához intézett beszédében

a pápa megemlékezett arról az örömről, amelyet neki a lateráni szerződés okozott.

Ezzel ellentétben áll az — mondotta — amit ma kell megállapítani. Ez minden, csak nem örvendetes. Észre vettük valamennyien az utóbbi időben azoknak a cikkeknek és fejtegetéseknek túltengését, amelyek gyakran az izléstelenség és indiszkrécio csúcspontját érik el.

A legutóbbi alkalommal élesen tiltakoztunk ez ellen és súlyt helyeztünk arra, hogy ezt nyilvánosan is megtegyük.

Azt a választ kaptuk, hogy a cikk nem volt hitelesítve. Ezt tudomásul vettük.

A pápa ezután még élesebb hangon nyilatkozott a katolikus sajtónak Olaszországban való elnyomásáról.

— Tudjátok, — mondotta többek között — mennyire megnehezítik a mi sajtónknak, tehát a katolikus sajtónak, hogy nyilatkozzék, hogy a pápáról írjon, kiváltságait és jogait védelmébe vegye. *Tudjátok, hogy milyen nehéz, sőt szinte lehetetlenné vált célzásokat tenni a lateráni szerződésre abban a szellemben, amint azt a pápaság értelmezi.*

De ha ezt megfigyelték, akkor tudnotok kell, hogyha lehetetlen lesz fémbetűkkel teljesíteni ezt a feladatot,

Henderson figyelmeztette Oroszországot és Kinát a Kellog-paktumban foglalt kötelezettségekre

A kínaiak elégedetlenek a nankingi kormány külpolitikájával

Londonból jelentik: A külügyminisztérium közölte az orosz és kínai kormányokhoz intézett angol jegyzéket, amelynek elküldését *Henderson* külügyminiszter az alsóház hétfői ülésén bejelentette.

A jegyzékben az angol kormány felszólítja a nankingi és moszkvai kormányokat, hogy tartásuk be a Kellog-paktumban vállalt kötelezettségeiket.

Az angol kormány már a folyó év júliusa óta fokozódó aggodalommal és nyugtalansággal figyelte a kelet-kínai konfliktus fejleményeit. Junius folyamán az Egyesült Államok kormánya lépéseket tett, hogy figyelmeztesse a kínai és orosz kormányt a békepaktum aláírása által vállalt kötelezettségeikre. Az angol kormány akkoriban tárgyalásokat folytatott Washingtonnal és a maga részéről is hozzájárult az amerikai kormány intervenciójához. Az oroszok és kínaiak akkoriban biztosították az intervenáló hatalmakat, hogy egyikük sem gondol támadásra és kizárólag védekezésre fognak szorítkozni.

Az angol kormány most éppúgy hozzájárult az

amerikai kormány újabb intervenciójához, mint junius folyamán és újból emlékeztetése idézi a két érdekelt kormányt a Kellog-paktumot, amelyben úgy a kínai, mint az orosz kormányok kötelezték magukat arra, hogy a közöttük esetleg felmerülő konfliktusokat békés úton rendezik. Az amerikai és angol kormány reméli, hogy úgy a kínai, mint az orosz hadsereg tartózkodni fog a további hadműveletektől s rövid időn belül megállapodást köt egymással azokra a módszerekre nézve, amelyek segítségével békés úton fogják rendezni a közöttük felmerült vitás kérdést.

Az, hogy milyen szemmel néz majd a világ a jövőben *Kinára és Oroszországra*, a legnagyobb mértékben függ attól, hogyan teljesítik a Kellog-paktumban vállalt kötelezettségeiket.

Sanghaiból jelentik: Dr. *Wang* kínai külügyminiszter állítólag azzal a gondolattal foglalkozik, hogy december végén benyújtja lemondását. A minisztert az kedvetlenítette el, hogy az orosz-kínai konfliktusban több oldalról heves támadások hangzottak el a nankingi kormány külpolitikája ellen.

Az angol kormány csak formális jelentőséget tulajdonít a második hági konferenciának

Snowden pénzügyminiszter nem egyezik bele abba, hogy az első konferencián már eldöntött kérdéseket újra tárgyalják

Párisból jelentik: A hági értekezlet előkészítésével és a francia kormány kebelében erről folyó tanácskozásokkal kapcsolatban a *Figaro* utal arra, hogy a hági értekezletet minden kis részletében gondosan előkészítik annál is inkább, mert

a szakbizottságok számos bonyolult és kényes kérdést, mint például a keleti jóvátételek ügyét, kénytelenek voltak függőben hagyni.

Nem szabad elfelejteni továbbá — írja a lap — *Snowden*-nek azt a kijelentését, hogy

a szakértők megállapodásai semmiképpen sem kötik a kormányok kezét.

Gondolni kell minden lehetőségre, nehogy ismét clyan alkudozásokra kerüljön a sor, amelyeknek újból Franciaország vallja kárát.

A *Journal* hangoztatja, hogy a második hági értekezlet csak akkor ülhet össze, ha a talajt már teljesen tisztára separték. Az értekezlet egybeülésére megállapított időpont csak feltétele. Okvetlenül szükséges, hogy a kormányok még az értekezlet összeülése előtt legyőzzék azokat a nehézségeket, amelyekkel a bizottságok nem tudtak megbirkózni és kitöltésük azokat a hiányokat, amelyek a bizottságok előkészítő munkálatainál több fontos kérdés, így a keleti jóvátételek problémája tekintetében mutatkoztak

Londoni jelentés szerint

*Snowden*nek az a véleménye, hogy nagyon kevésbé fontos, mikor ül össze a második hági konferencia.

Az angol pénzügyminiszter szerint az egész konferenciának csupán formális jelentősége van, mert

Anglia semmiesetre sem fog belemenni abba, hogy az első konferencián elvileg már eldöntött kérdéseket újra tárgyalják.

Az angol felfogás szerint felesleges megbeszélni a már egyszer megtörtént megállapodásokat, amelyeknek nem megvitatása, hanem végrehajtása szükséges.

Más londoni jelentés szerint *Henderson* külügyminiszter értesítette a Népszövetség főtitkárát, hogy a maga részéről sokkal szívesebben venné, ha a népszövetségi tanács januári ülésszaka a tervezett január 20-ika helyett 13-ikán ülne össze. Ebben az esetben *Henderson* személyesen is résztvehetne a tanácsülésen és legalább két napot tölthetne Genfben, míg ha a tanácsülés csak január 20-ikán kezdődik, a flota-talizerelési konferencia miatt nem hagyhatja el Londont. Ebben az esetben az angol kormányt a külügyminiszteriumnak egyik magasrangú tisztviselője fogja képviselni Genfben.

Kétszázötvenezer dinárt nyert egy noviszadi vendéglős

Az ipartestület bérlejének szerencséje

Novszadról jelentik: Az állami sorsjáték ötszáz-ezer dináros prémiumot egy noviszadi vendéglős, *Bubany Máne*, a noviszadi szerb ipartestület bérleje nyerte. A nagy szerencse egész váratlanul érkezett és pedig olyankor, amikor már nem is várták, hiszen az állami sorsjáték sorsolásai már hétfőn befejeződtek és hétfőn csak a nagydíjakat húzták ki.

Bubany Máne, a noviszadi szerb ipartestület vendéglős bérleje egyszerű iparos ember. A Zmaj Jován Jovanovic-uccában, kint a külső városrészben fekszik az ipartestület épülete. A vendéglő tiszta, rendes helyiség, már az udvaron látszik, hogy szorgalmas, rendes emberek dolgoznak itt.

Bubany Máne — mint mondotta — régóta játszik, majdnem minden sorsoláson résztvevő, de eddig csak egyszer nyert néhány évvel ezelőtt nyolcezer dinárt. Ezt a sorsolást, amely most folyt le, eleinte nagy érdeklődéssel figyelte, később azonban az érdeklődése egyre csökkent és hétfőn már meg sem nézte az újságokat, hogy kihúzták-e a számát. Este nyolc órakor már készült bejárni a vendéglőt, amikor berontott *Markovics Pajko* noviszad sorsjegyvásár, akitől *Bubany* a sorsjegyet vásárolta és izgatottan mutogatta a kezében szorongatott táviratot.

— Megnyerted, — kiáltotta — kihúzták a sorsjegyet. Most kaptam a sürgönyt, hogy a 80.034-es számú sorsjegyet kihúzták.

— A szerencsés ember nyilatkozott arról is, hogy mit fog csinálni ezzel a sok pénzzel.

— Nem olyan nagy összeg az — mondta — ha meg gondolom, hogy mennyi helye van. Csak fél sorsjeggyel játszottam, így hát csak az összeg felét — kétszázötvenezer dinárt — kapom meg. Ebből kifizetem az adót és kifizetem az adósságaimat. Kevés marad belőle, de a legfontosabb, hogy rendezhetem minden figyelmemet. Nyugodtabban dolgozhatom és nyugodtabban alhatom. Nem kapatom el magamat, dolgozom tovább, mint eddig.

— Játsszik tovább?

— Játsszom. Eddig is játszottam. Ez nekem szórakozás...

Menetrendkonferencia a szubotocai vasutigazgatóságon

A szubotocai menetrendben nem lesznek nagyobb változások

A szubotocai vasutigazgatóságon kedden délelőtt tartották meg a vasuti forgalom megújítása és a jövő évi menetrend megvitatása végett összehívott konferenciát. Az értekezletet *dr. Borko Jakov* vasutigazgató délelőtt kilenc órakor nyitotta meg. Szubotocai város *Szuvajdzsics Alekszandar* városi főszámvévo képviselte, a noviszadi kereskedelmi és iparkamara képviselőiben megjelent *dr. Koszics Mirko* főtitkár, egyetemi tanár, a báni hivatal *Lancos Mladen* mérnök képviselte. A szubotocai Lloyd képviselőiben *dr. Pavlovics Milos*, a bánati kereskedelmi és iparkamara részéről *dr. Sztanojlovics Alekszandar*, a Putnik menetjegyiroda részéről *Prokyszka* igazgató, Panesevo város nevében *dr. Iszajlovics* polgármester, Szomber város képviselőiben *Katyanszki* városi tanácsnok és Szarakanizza részéről *Cvijilics* polgármester vettek részt. Megjelentek még a szentiai, szombori és noviszadi kereskedelmi egyesületek képviselői is, valamint Vinkovci város küldöttsége.

Dr. Borko Jakov vasutigazgató megnyitó beszéde után általános vita indult meg a jövő évi vasuti menetrendre vonatkozólag. A gazdasági érdekeltségek képviselői már korábban írásban nyújtották be kívánságaikat és a menetrend-tervezetet a vasutigazgatóság ezeknek figyelembevételével készítette el. Az értekezleten hangsúlyozták az egyes képviselők kiküldöttjei, hogy a vasutigazgatóság a menetrend elkészítésénél a legnagyobb előzettséget és jóindulatot tanúsította.

Az értekezlet végén *dr. Koszics Mirko* méltatta a Szubotocáról távozó *dr. Borko Jakov* vasutigazgatót. *Dr. Koszics* hangsúlyozta, hogy *dr. Borko* volt az egyetlen szubotocai vasutigazgató, aki felismerte a vasút és a gazdasági körök együttműködésének nagy fontosságát. *Dr. Borko Jakov* megatott szavakkal köszönte meg *Koszics Mirko* beszédét.

A *Napló* munkatársa ugy értesült, hogy a bánási közgazdasági körök teljes melegezettel fogadták a vasutigazgatóságnak a forgalom megújítására és a jövő évi vasuti menetrendre vonatkozó tervezetét. Eszerint nem lesznek lényegesebb változások a jelenlegi és az új menetrend között. A menetrend összeállításánál a lehetőség határain belül figyelembe vették a gazdasági körök által benyújtott kívánságokat, valamint az ország új viszonyait is, amelyeket a bánási gckra való felosztás teremtett. A vasutigazgatóság azon van, hogy Panesevo kérelmet is teljesítse, mert Panesevónak a multban igen rossz vasuti összeköttetése volt. Ami Szubotocát illeti, a vasuti összeköttetése nagyjában olyanok maradnak, mint eddig. Valószínű,

hogy a Szubotocáról reggeli öt óra tizenöt percor induló gyorsított személyvonat helyébe gyorsvonatot állítanak be, ugyanhozz Szubotocának a kora reggeli órákban is gyors összeköttetése legyen a fővárossal. A vasuti vezérigazgatóság elé terjesztik azt az indítványt

is, hogy Szubotocát Noviszaddal Horgoson, Kanizsan és Szentán keresztül új vonattárral kössék össze. Szóba került a motoros vonatjáratok forgalomba helyezése is, ebben a kérdésben érdemleges határozatot nem hoztak.

A fűszerkiskereskedő adománya

Az inségakció hatodik napja

A *Napló* keddi számában hírt adunk arról, hogy *Osztojics Szelimir*, Szubotocai város polgármestere december 7-ikén, szombat délután félhat órára értekezletre hívta össze a lakosságot a téli inségakció megszervezése ügyében. Közölték a polgármester, kiáltványát is, amely rámutatott az alakítandó *Dobro Delo* jótékonyági egyesület szükségére és fontosságára.

Kedden délután azután egy levelet hozott a szerkesztőségünkbe a posta. Ezt a levelet, mint *Osztojics polgármester* nemese kezdeményezésének első gyors és örvéndetes visszhangját teljes terjedelmében ide iktatjuk. A levél írója *Hankovics Sztevo* szubotocai fűszerkiskereskedő, akinek a Beogradszki put 32. szám alatt van üzlete.

— A *Napló* mai számában olvastam *Osztojics Szelimir* polgármester új kiáltványát — írja a fűszerkiskereskedő, — amelyben felhívja a szubotocai polgárságot a nyomorakcióban való részvételre. Én, mint kiskereskedő, a *Dobro Delo* céljaira a következő árukat ajánlom fel: *Egy fél kg. rizst, két fél kg. nullás lisztet, félkg. szentjános-kenyér, negyedkg. diót, tizenkét darab gyertyát, egy fél sőt, félkg. mosószappant és félkg. kristálycukrot*. Nagyon szép és üdvös dolog volna, ha a szubotocai fűszerkiskereskedő urak, akiknek száma meghaladja a kétszázat, követnék példámát és hozzájárulnának a nyomorgók segélyezéséhez. Amit én felajánlottam, az igazán nem sok, de egy szegény családnak mégis nagy örömet jelenthet. Szeretném, ha kartárs urak is hasonlóképpen cselekednének. Ha minden fűszerkiskereskedő annyit adna, mint én, már is több mint kétszáz családnak lehetne örömet szerezni.

Hankovics Sztevo adományát és nemese gondolkodására valló levélét köszönettel nyugtázzuk és reméljük, hogy példaadása nem marad meddő.

A téli inségakcióra kedd estig a következő adományokra érkezett bejelentés a *Napló* szerkesztőségébe:

Barzel d. d. 100 tányér, 100 kanál, 100 villa, Korhéc Gyula cég 50 kilogramm zsirszalonna, Margit parit mln 100 kilogramm 2-es főzőliszt.

Beogradi ház, ahol bajadértáncsal fűszerezik az ebédet

Ünnepi lakomán az ország leggazdagabb muzulmánjánál

Beogradból jelenti tudósítónk: Az elmúlt pénteken ünnepi ebédre hívtak meg bennünket egy gazdag beogradi muzulmánhoz. Valódi török ünnepi ebédre. A törökök pénteken ünneplik a vasárnapjukat és a boszniai muzulmán szlávok a szokásaikban törökösöbnek a valódi törököknél. Különbösen a régi török szokásokat csakis Boszniában lehet még feltalálni.

A vendéglátó gazda az ország leggazdagabb muzulmán kereskedő családjából származik. Familiája már évszázadok óta kezében tartja Nyugat-Bosznia egy részének kereskedelmét. A család székhelye Travnikban van, ahol a házuk valószínű keleti muzeum. Mesés értékű szőnyegek, ezüst és arany edények, drágakövekkel kirakott fegyverek díszítik a travniki szobák falait. Teherán, Szmirna, Bagdad, Dairaszukz kincsei egy részét hozták még a karavánok Travnikba és vendéglátó gazdánk házában Kelet kincseinek legzebb darabjait őrzik.

Vendéglátó muzulmánunk a bécsi exportakadémia hallgatója volt, beutazta egész Európát, négy nyelven beszél és ha kint a világban a legtekélyesebb európai benyomást teszi, ellenben otthon, éppugy, mint a többi boszniai mohamedán, vigyáz arra, hogy a régi patriarchális szokásokat és erkölcsöket betartsák. Utazásai alkalmával sohasem hord fezt, hanem rendes kalap van a fején, Travnikban azonban még senkisémet látta feznélkül. A házon kívül szívesen megissza a bort és nem veti meg a sertéskarajt sem, a házában azonban még sohasem tartott egy csöpp bort sem és a sertésbushnak csak az említés is sértésszámba menne. A felesége fátyolt hord, lányát pedig úgy adta férjhez, hogy a vőlegény csak férjkorában pillanthatta meg élettársa arcát.

Ebbe a feudális, patriarchális házba hívtak meg bennünket. A meghívás igen nagy megtiszteltetés volt, amelyben nem mindenkinek lehet része. Néhány perccel tizenhét óra után kopogtunk a vaskalapáccsal —

Gornjobacko Udruzeno Parominski d. d. 150 kilogramm 2-es főzőliszt.

Vig Lipót cég 10 mázsa vágott fa, Ignis cég 20 mázsa vágott fa, Potesmann Iszó 10 mázsa vágott fa, Adám Aladár 10 mázsa vágott fa, Frankl és Löwy cég 10 mázsa vágott fa, Trgovačko Prometno d. d. 2 mázsa buza és 50 kg. bab.

Neményi i drug 10 kg. bab, 5 kg. rizs, Farkas I. fűszerkiskereskedés 20 kg. griz, Sugár Manó cég 25 kg. rizs, Kőrösi Géza 10 kg. rizs, 5 kg. bab, Dobány Ottó 10 mázsa vágott fa, Krausz Lajos és Heister Benő 25 mázsa hasábra.

Dr. Fischer Jákó és dr. Kalmár Elemér ügyvédi irodája 500 dinár.

Löwenthal Henrik 100 darab fejkendő, Konrath d. d. 500 dinár.

Hermann Vilmos 10 mázsa szén, Hefter Sámuel 6 zsebkendő, 6 gyereksapka, Obldth Náhón 100 darab 200 dinár, Herzog László 10 mázsa vágott fa.

Müller Zsigmond és társa 10 pár féltalp, Hankovics Sztevo 1 kg. rizs, 2 kg. nullás liszt, fél kg. szentjános-kenyér, negyed kg. dió, 12 db. gyertya, 1 kg. só, fél kg. mosószappant, fél kg. cukor.

Nagy Bertalan gyógyszerész 200 dinár, Krausz Sándorné 50 kg. hagyma, 50 kg. burgonya, 5 kg. rizs.

Pénzbeli adományokat és természetbeni adományok bejelentését a *Napló* szerkesztősége elfogadja és a lapban nyugtázza.

Leves és kenyér — ez legyen a jelszó, amelynek jegyében a könyörületesség hadjárata indul a szubotocai társadalom. Több ezer munkanélküli és egyéb inséges reményességét tolmácsoljuk, amikor adományokat kérünk a számukra. Segítsünk a nyomorgókon!

az »alká«-val a kapun. Fezes, turbános szolga nyitott ajtóit és tágas csarnokba vezetett bennünket. Mielőtt a csarnokba mentünk volna, le kellett vetni cipőnket és széles fapapucsokat húztunk. A kalapot ellenben fejünkön tarthattuk. A csarnokban nem voltak butorok, a padlót vastag perzsa szőnyegek borították és a szoba közepén vánkások heverték. A kaluzsoló szolga arra szólított fel bennünket, hogy foglaljunk helyet a szoba közepén elhelyezett vánkásokon. Alig ültünk le, megjelent az ajtóban házigazdánk, akin hosszú, zöld, arannyal díszített kaftán volt, feljű az előírásos fezt és turbán. Intett a kezével, hogy maradjunk a helyünkön és azután ő is helyet foglalt a vánkáson. Tapsolt, mire két szolga jelent meg az ajtóban, közülük az egyik hatalmas leveses tálalt hozott, a másik pedig tányért és kanakalakat tartott a kezében. A leveses tálalt először a gazdához vitték. A házigazda annak bizonyítására, hogy nincs benne méreg, megízlelte a levest. Ezután mindenki kapott egy tányér levest. Régi időben a leveses tálból kanalazott mindenki, a modern idők szelence azonban már a külön tányér használatát hozta magával. Azután ürülték következett, majd pástétom. Utána ismét másfajta levest hoztak, végül nagy halom különféle édességet hoztak körül. Minden fogás után kézmosás céljából a szolgák ezüst korsót és ezüst tálalt hoztak körül.

Ebéd után illatos kávét kaptunk és cigarettát tettek előnk. Azzal hittük, hogy ezzel aztán vége is van az étkezésnek, egyszerre azonban a házigazda ismét összehozta a tenyereit és az ebéd a levestől újra kezdődik. Ezt a processzust még háromszor csináljuk végig. A harmadik találásnál cigányzenekar jött a terembe és egy fekete szemű cigányleány táncot lejtett. A bajadértáncra a házigazda szerint a vendégek jobb omósztása céljából van szükség. Végül újra kezét mosunk és ezzel az aktuális véget ért a muzulmán vendéglátás

Megingott az osztrák kormány helyzete

Schober kancellár lemond, ha nem sikerül a megegyezés a szocialistákkal

Bécsből jelentik: Az alkotmányreform körül dúló küzdelem kedden döntő stádiumba lépett. A többségi pártok vezető tanácskozására ültek össze és három pont felett tárgyalnak, amelyekben még eddig nem sikerült a szocialistákkal megegyezni. Ez a három pont: Bécs városának közjogi helyzete, az iskola kérdés és a szociáldemokrata pártnak az az indítványa, hogy vitás kérdésekben népszavazást lehessen tartani, ha a képviselők egyharmada kívánja. A többségi pártok a keddi értekezleten ezt a követelést kerek elutasították és azon az állásponton vannak, hogy a közoktatási kérdésekben az iskolák felügyeletét a kormányra kell ruházni, a tanfelügyelőket a kormány nevezze ki, tehát vissza kell térni ahhoz az állapothoz, amely a forradalom előtt volt.

Bécs város közjogi helyzetét illetőleg a többségi pártok ragaszkodnak ahhoz, hogy Bécs ne legyen önálló tartomány, hanem csak Ausztria fővárosa. Miután a szocialisták sem engednek álláspontjukból, a helyzet az, hogy a többségi pártok nyílt parlamenti ülésen fogják kiprovokálni az alkotmánymódosító törvényjavaslat felett a sorsdöntő szavazást, amelyet Bécsben »Kampfabstimmung«-nak neveztek el. Ez az elnevezés jellemzi legjobban a hangulatot. A helyzet ezidő szerint az, hogyha a többségi pártok nem teszik magukévá a szocialisták javaslatait, akkor a szocialisták eddigi összes koncessziójukat visszavonják és állásfoglalnak az egész alkotmányreform ellen. A legközelebbi napok fogják meghozni a döntést ebben a sokat vitatott kérdésben. Politikai körökben arról beszélnek, hogy amennyiben nem sikerül a megegyezést teljesen biztosítani, a Schober-kormány lemond.

Balázs Árpád kollektív kiállítását a beogradi mücsarnokban

Beogradból jelentik: December elsején szokatlan délutáni órában nyitotta meg a Kalemegdánon levő művészeti pavillonban beogradi kollektív kiállítását *Balázs G. Árpád*. A kiállítás a szokatlan időpont ellenére is nagy és előkelő közönséget gyűjtött egybe a vajdasági művész képeinek megtekintésére. Az előkelő beogradi műértő közönség mellett is különösen feltűnt a beogradi diplomáciai kar vezetőinek látogatása, akik közül többek között ott láttuk *Dard* francia követet, *Galli* olasz követet és feleségét, *Filodor* román követet a feleségével, a német és spanyol ügyvivőket, *Buro Villányi* magyar követségi tanácsost feleségével, *Hennyei* magyar katonai attasét stb.

Balázs Árpád kollektív kiállításán valójában legutóbbi éveinek termésének gondosan kiválasztott kollektívát mutatta ezuttal be, amely ennek folytán szinte teljesen kiegyensúlyozott képét nyújtja művészeti egyéniségének. Legutóbb több mint két év előtt mutatkozott be *Balázs* Beogradban, mostani bemutatkozása örvendetes fejlődést jelent akkori állomáshoz képest. Érdeklődése és témaköre ma is az marad, ami már akkor is meg volt, elsősorban az élet mélységeinek ábrázolása, a szegény ember testi és lelki fájdalmai, a mező munkás és városi proletár munkaközében. Még vallásos tárgyú képeit is ezek az eszmék dominálják. Ami új ezen a kiállításon a régi Balázsszal szemben, az a kifejezési formák megtisztulása és azelőtt is nagy és alapos technikai tudásának ésszerűbb felhasználása, a kifejezési eszközök, a formanyelv tisztultabb kezelése.

Különösen feltűnő haladást látok nála a színek alkalmazása terén. A komor és lesújtó témák ellenére a derűs színek dominálnak vásznain, főleg plain-airben tartott rusztikus kompozícióiban, de még a gyárvárosok komor hangulatának visszaadására sem nyúl a sötét színekben kínálkozó olcsó hatásokhoz, hanem a figurák mozdulataiban és az épületek és gyárhelyek fényes, ábrázolásában adja a megfelelő expressziót, amelyet a szinte vidám kolorit még csak jobban kiemel. A sárga különböző árnyalata, sejtelmes kékeszöldek és diszkrét hangsúlyozott vörösök kellemes harmóniát értesztenek nagyobb vásznai körül.

Balázs elsősorban grafikus tehetség, ez ezen a kiállításán is hangsúlyozottan jut kifejezésre. A különböző grafikai technikák, az egyetlen rézkarc kivételével, mind képviselve vannak gyűjteményében. Cseruzarajzai, linoleum metszetek és aquarelljei mellett ezuttal különösen a monotípiák és a színes tusfestmények vonják magukra a figyelmet. A rendkívül nehéz technikájú monotípiának erre felé színe Balázs az egyetlen művelője és érdekes volt megfigyelni a kiállításán, amikor egyes valóban hozzáértő látogatók meglepetten álltak meg egy-egy kisméretű monotípia előtt, bámulva azokat a finom szintónusokat, amelyeket csak ez a technika képes kihozni. De még kellemesebb meglepetés a színes tus sokoldalú alkalmazása, amellyel Balázs egészen valószínűtlen színhatásokat tud kifejezni, különösen a kísértetiesen sejtelmes kékek és zöldek alkalmazásával. Az Ady-versek vizionárius illusztrációiban jut talán a legteljesebb eredményhez Balázs ennek a technikának alkalmazásában, bár a Kutnál

című színes tussrajza is a kiállítás legjobb darabjai közé tartozik.

Balázs Árpád elsősorban kontemplatív művész, ennek folytán az intellektuális elem a túlyomó minden egyes képén. Ez a hajlandósága különösen a képek megkomponálása terén válik nagy előnyére, amelyek ebben a tekintetben valóban elsőrangúak és a kitöltendő tér teljes kiegyensúlyozottságát hozzák. Persze ez csaknem mindig a valóságosság rovására megy és így a konzervatívabb nézőket vissza is riasztja.

Ezen azonban most már könnyen túlteheti magát

Esőben, szélben, hóban

NIVEA-CREME

A szél és a rossz idő, hideg és nedvesség arcboréból állandóan rendkívül fontos éltető anyagokat vonnak ki és elősegítik ezzel a korai ráncképződést. Bőrnek azonban szabad levegőre van szüksége és a Nivea-krém megóvja az időjárás káros behatásaitól. Csak a Nivea-krém tartalmazza a bőrrel azonos Eucerit-et: ezen alapszik hatása is, mert ez megóvja a bőr érzékeny szöveteit a kiszáradástól és elejét veszi a ráncképződésnek. Örizze meg fiatalos arcát a Nivea-krém mindennapi használatával.

3, 5, 10 és 22 dináros dozsok.
9 és 14 dináros tubusok.

Főlerakat: MARIBOR, MELJSKA CESRA 56.

Kitört a harc a Déli Sark miatt Gran norvég őrnagy fantasztikusnak mondja Byrd jelentését

Osloból jelentik: A délsarki kontinens birtokjoga körül felmerült angol-amerikai vitába most a norvégiek is beavatkoztak. Norvég részről erősen hangsúlyozzák, hogy a birtokjog kérdése körül minden vi-

amelyeknek kardszerű csőrük van. Byrdék jelentése azt állította, hogy ezek az óriási bálnák a jég alatt élnek, de ha zsákmányt szagolnak, kardszerű csőrükkel átvágják a jéget és felszínre törnek. Byrd egyik jelentésében arról is említést tesz, hogy a kardszerű bálnák megtámadták az expedíciót.

Még gúnyosabban nyilatkozik Gran őrnagy azokról az állítólagos 4-5000 méter magas hegyekről, amelyek párkány szerien övezik a Déli Sarkot. Byrd kapitány állítólag ötezer méter magasságban repült át a hegyparkány fölött, amivel szemben Gran őrnagy azt állítja, hogy ezek a gleccserhegyek épúgy a mesék, bírodalmiába tartoznak, mint a kardszerű bálnák.

Gran őrnagy szerint csodaszamba menne, ha Byrd tényleg látta volna azt a két zászlótartót, amelyet Amundsen és Scott husz évvel ezelőtt tűzött ki a Déli Sarkon. A két zászlórúd egészen primitív fadarab, amely husz év alatt minden bizonnyal elkerhadt és eltűnt az örök hóban.

Gran szerint a

Déli Sarkvidéken semmiféle hegység nincs.

Nagyon jól ismeri a sarki tájat és ha akad is hely-lyel közel kisebb magaslat, azok az óriás hegyek amit Byrd látni vélt, csak az amerikai fantázia túltengésének tulajdoníthatók.

— Amikor visszatértünk a Scott-expedícióról — mondja végül Gran őrnagy — valamennyien azon a véleményen voltunk, hogy az egész utat akár a notoroképpárral is megtehetők volna. Vannak ugyan hasadékok a jégben, ezeket azonban könnyű kikerülni. Nagyjában véve a Déli Sarkvidék egyenlete, lapos síkság.

A nyilatkozatot, amelyben Gran őrnagy kétségbe vonta Byrd kapitány délsarki bejelentésének hitelességét. Londonban óriási érdeklődéssel fogadták. Nem tartják lehetetlennek, hogy a polemia körül, amely ebben a kérdésben kifejlődött, a végén ugyanolyan botrány fog kirobbanni, mint amely annakidején Cook és Peary harcát tette világszerte ismeretessé.

Akkor tudvalevően ez a két sarkutazó vádolta egymást azzal, hogy nem voltak az északi sarkon és hamis jelentéseket közöltek a felfedezetlen területekről. Hogy Peary ott volt-e, az később sem derült ki teljes bizonyossággal, de hogy Cook a felfedezést csak költötte, azt később ő maga is elismerte.

Gran őrnagy ugyan nem állítja határozottan hogy szerinte Byrd nem volt a déli sarkon, inkább csak céloz erre és azzal gúnyolja Byrd kapitányt és társait, hogy rémlátásai voltak. Angliában nagy hajlandóságot mutat a közvélemény arra, hogy Gran őrnagy megjegyzéseit úgy értelmezze, mint a Byrd-féle expedíció sikertelenségének bizonyítékát. Tudvalevő ugyanis, hogy

Anglia és Amerika között nagy háborúság folyik a Déli Sark anektálásáért

és a most megnyilatkozott norvég álláspont minden esetre az angol aspirációkat támogatná az amerikaiakkal szemben, mert ebben az esetben a két régebbi anektáló hatalom az angol és a norvég fogna össze az új, az amerikai ellen. Hogy ennek az izgalmasnak ígérkező sajtópolemiának milyen további állomásai lesznek, azt nem lehet egyelőre tudni, de bizonyos, hogy nagyon érdekes és meglepő leleplezések vagy tudományos viták kerülhetnek még ki az angol-norvég és amerikai sarkutazók harcából

Byrd kapitány

ta hiábavaló, miután ezt a kérdést már régen eldöntötték. A délsarki kontinens norvég terület, mert a Déli Sarkot norvég kutató, Amundsen fedezte fel.

Amundsen kitzúta a norvég zászlót a Déli Sarkon és erről okiratot szövegezett, amelyet a norvég királyhoz intézett.

Gran norvég őrnagy, Scott kapitány bizalmas barátja, aki maga is résztvevett Scott délsarki expedíció-

Az expedíció állomása: Little Amerika

jában, majd később a Scott kapitány felkutatására küldött segélyexpedícióban is.

metsző pannyal nyilatkozik Byrd délsarki expedíciójáról és különböző szenzációs jelentéseit a fantázia szüleményének mondja.

Már Juliusban különösnek mondta Byrdék jelentését, hogy

a délsarki tengeren óriási bálnákkal találkozott,

Vakmerő rablótámadás Szubotica központjában

Ismeretlen suhanc a Sokolska-uccában leütött és kifosztott egy tizenhatéves leányt

Vakmerő rablótámadás történt este nyolc óra táján Szubotica város központjában. Ismeretlen tettes a Sokolska uccában leütötte és kifosztotta Habi Erzsébet tizenhatéves leányt a Sokolska uccai csokoládé-üzlet kiszolgálóját.

Este nyolc órakor még meglehetősen nagy volt a forgalom a különben is népes Sokolska uccában, amikor az uccából ijedt sikoltozás hallatszott. A járókelők megálltak, sokan behalantak az uccába és csakhamar hatalmas tömeg verődött össze egy izgalomtól remegő sápadt és sáros leány körül, aki el-elűladván, összefüggéstelenül elmondotta a körülötte állóknak, hogy *egy suhanc elrabolta a táskáját*. Csakhamar értesítették a rendőrséget, ahonnan Medakovic Dusan ügyeletes rendőrkapitány két detektívvel kiment a helyszínre. A leány, amikor kisé megnyugodott, előadta, hogy az uccában van cukorkaüzlet, ahol egydináros csokoládét árul. Hétfőn hétfőnap volt és az üzletben nagy volt a forgalom. Este nyolc órakor minden előkészület megtett a zárásra. A bevételt kétszázötvennégy dinár, amely nagyrészt egy és két dináros ércpénzekből állt, beletette egy kis kőzításkába, amelyet a karján tartott. Elvitte a villanyt és kilépett az uccára. Senkit sem látott a közvetlen közelben és éppen a bolt redőnyét húzta le és háttal állt az utcestnek, amikor észre, hogy

valaki nagy erővel a gyomrába sújt. Az üléstől a földre esett, mire a támadó, akinek az arcát nem látta, lelépte a karjáról a táskáját és futni kezdett. A leány segítségkérésére figyelmes lett egy járókelő, aki az ellenkező irányból jött és el akarta fogni a menekülő utonállót, aki azonban egy ütéssel üldözőjét is leterítette és szabaddá tette maga előtt az utat. A rabló, ennek a férfinak a vallomása szerint, fiatal suhanc volt, de személynévrést nem tudott adni róla, mert arcát csak futás közben látta egy pillanatra.

Medakovic Dusan rendőrkapitány utasítására rendőrök mentek abba az irányba, amerre az utonálló menekült, de nem sikerült a támadót megtalálni. A rendőrség feltevése szerint a tettes látva, hogy az üzletben egy fiatal leány kezeli a pénzt, lesben állt, megvárta a zárást és egy pillanat alatt végrehajtotta tettét. A további kihallgatások nem jártak eredménnyel. Az üzlet körül a délután folyamán nem láttak ólálkodni olyan személyt, aki gyanúra adhatott volna okot.

Kedden Cankovic Miodrag rendőrkapitány vette kezébe a nyomozás irányítását. Cankovic rendőrkapitány energikus intézkedéseket fogantatosított, hogy a téli hónapok beálltával minden évben megismétlődő uccai rablótámadásoknak elejét vegye és az utonállótak kézrekerítse.

A LEGSZEBB TÁNC MÉG MINDIG A SHIMMY

TÖRÖKMÉZZEL FŐZ A KÜLTELEK ARSZLÁNJA — LILIOMOK A PARKETTEN — RESZLETES BÁLI TUDÓSÍTÁS A PERIFÉRIARÓL

Ha szabad így kifejezni magunkat: csunya este «virradt» a kültekli báli. Az aszfalton terjedelmes sárszigetek képződtek, szemezett az eső és a t. c. háliközönység bizonytalanul bukdácsolt a ragacos sárban a tett színhelye felé. Az objektív igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy a kutya idő a legkevésbé sem zavarta a bálzókat, a nép özlönlött, mint ha ingyencukrot osztogatnának. A mellékcuccák üntötték a publikumot, az eső ugyancsak üntötte a publikumot, úgyhogy minden a legszebb rendben folyt egészen a bál kezdetéig, amelynek időpontját esti nyolc órára tűzte ki a hivatalos magasztalan álló rendezőség.

A kültekli bálról már sok szünet és jót hallottam, öreg szuboticiai habitűk és tapasztalt háliorok egyhangú véleménye szerint manapság már csak ilyen helyen lehet igazán jól mulatni, tambura és vályogvető cigányzene bizonytalan hangjai mellett, his zsum hivatalos hájalhasadás. A helybeli rouék úgy vélik, hogy a feszültség, amely hogy úgy mondjuk, dominál a kültekli bálban, minden pénzt megér. Ide nem kell frakk és smoking, az ünnepi jellegzet egységű a váltott fehérnemű jelzi, sőt azért se golyózzák ki okvetlen az embert, ha véletlenül otthon felejtette a fehérkeztüjét.

A terem egyáltalán nem nagy, ennek ellenében gyöngön világítják. Az ajtó melletti kis asztalkánál, akár az elítéltek, ott ül a pénztáros és izzadva számolja a hozamot. Előtte aggasztóan ifjú emberek állnak sorfalat. A rendezők, akiknek rangját a fehér karszallag jelzi. Fekete ruhát általában keveset látni, a férfiak tesethezálló gyápusát és ugynevezett micispkát viselnek, itt-ott egy-egy csikos trikó is feltűnik az estélyi ruhák rengetegében, az egyik csoportban pedig három szabályos nyakkendő kelt általános feltűnést. A terem felső sarkában a vidáman rotogó kályha mellett néhány hamisítottan Lilium utatkozik. Mintha ebben a pillanathoz ugrottak volna ki a világűr magyar drámaírói agyából. Még a keresztbeccsikus liliuming se hiányzik róluk. A hölgyek öltözködése már sokkal változatosabb. Kendő van elég, de itt-ott egy-egy dekolézási is elővillan. Harisnya szigorúan műselyem. A nők zsebkendőit szorongatniak a kezükben és félénken nézegetnek körül. A kísérők főként mamák tekintélyes tőr fogatni nének szigorú feketében, az ifjuság domináló színe viszont a rózsaszín. Anyag: klott és grenadin. A jótékony félhomályban egyébként nehéz különbséget tenni az egyes színárnyalatok között.

Nyolc óra tizenöt perckor a terem felmorajlik. Előkelés érkezik. Anya, lány és fiatalember.

— Gubacsok — sugja az egyik rendező a másiknak áhitattal. Hármán ugranak a mamához és le akarják szerelni a kabátját. Kettőn a lányát fogják közre, az ujjongó fiatalember azonban nem hagyja magát és egy erőteljes mozdulattal félrependíti az

agilis báli közeget. Minden ajkon ott remeg hangtalanul a Gubacs-név. Olyan szenzáció ez, mint például a SZAND-hálón, ha belép mondjuk... Vagy hagyjuk inkább a neveket.

Gubacsok elhelyezkednek a részükre fenntartott asztal mellett, a kályha közvetlen közelében. Ez a legjobb hely, mindent lehet látni és amellet meleg is van. A fiatalember amugy kabátban és sállal leül a főhelyre, a leányzó melléje telepszik és a szegény mamát állni hagyják. Nincs több szék. Végül is az egyik rendező könyörül meg a szerencsétlen gardeáman. Helyet mutat neki a fal mentén körben elhelyezett padokon. Ez az a hely, ahol a petrezselymet szokták árulni, itt azonban szó sincs petrezselyemről. Általában az erősebb nem jelentős számbeli fölényt mutat. Minden nőre három Lilium jut.

Háromnegyed kilenckor az egyik rendező vidáman elrakantja magát:

— Igra pocsinje!

Ha jól emlékszem Bajazzo is ilyesvalamit mond, különbség azonban mégis van, mert itt szó sincs tragikus fordulatról. A csatakiáltásra egyesapásra meg-elevenednek az asztalok, a táncosok gondosan lokalizálják és zsebrevegják a félcigarettákat, azután beállnak a körbe. Az első szám kőb. Kis eseléd mellett fúzóit, tűzőit mellett szemrehozott sapkában bizonytalan egyén, bizonytalan egyén mellett szakácsnőkülsőjű, pirososzopgás parasztlaszony, ömellelte ezüstgalléros vasutas. Körbe körbe...

A harmadik percben a szakácsnőkülsőjű hirtelen felsikolt és levonul. A bizonytalan rálépett a lábára szegénynek.

Volt mire rálépni — viccel srégen vizavi egy ifju, akinek földig ér a zsebkendője. — legalább negyvenhárom saccolom a becses saruit

— Miért nem váltott átszállót? — rikkantja a menekülő kövér nő után egy vasutas.

— Na gyermek, gyermek, rojni, könyörgöm szépen, rojni, nem szükséges annyit kondenzálni.

— Konzerválni — javítja ki fölényesen a földig-érő zsebkendő.

A hangulat egyre emelkedetebb lesz. A kőb után shimmy következik, azután ismét shimmy, megint shimmy és nemkülönbön shimmy. A black, a tangó, a blues és a fox nem tudott gyökeret verni a külteken, nem is beszélve a slow-foxról és a többiről. Kénytelenek vagyunk konstatalni, hogy itt a shimmy a szezon uralgó tánc. Shimmy bandázs nélkül a végkimerültség. A legfantasztikusabb figurákat van alkalmunk látni a kültelek parkettjén: az egyszerű padlón. Egészen egyéni táncokat figyelhetünk meg. Ime egy-két változat tánctanárok és egyéb szakmabeliek figyelmebe: A férfi cseplines mozgással ellenkező világtáj felé néző lábfejekkel lassan távolodik táncosnőjétől, akinek kinyújtott karját azonban még tartja. Hirtelen megtorpan, majd nekirohan a nőnek és ballábal ka-

száló mozdulatot tesz, míg jobbábra békén pihen a táncosnő lyukszemén. Más: A ballál rugásra emelve, míg ellenkező talp gépiesen bokázik. Közben a táncosnő a kellenénél sokkal jobban magához szorítandó.

A zene észbontóan zengi a »Legszebb tánc a shimmy« kezdetű népdalt, amely kilenctől-tizenegyv testvérek között is legalább tizennyolcszor sirt fel a nyütt nyirettükökből. Ezen kívül csak a »Ja die Blanka, ja die Blanka von der Zsivnosztenszka Banku« kezdetű dal van műsoron. Erre is shimmy járja.

A levegő lassan elnehezedik, akár az előkező hérvárosi mulatságokon. Specialis báli illat terjed, amelynek azonban a lohalványabb köze sincs Chanelhez vagy Houbigantéhoz.

Kikirikisek, virágárusok, cukorkások és kiffisek közlekednek a teremben. Az irányzat különösen kikirikiben tartott, féltizenegy felé már mindenki amerikai mogyorót ropogtat. Törökmézzben is élénk a kereslet, a kültekli arszlán ragadós török mézzel főz, esetleg sóspereccel lepi meg a pihenő partnernőt a szinóránban. A virág nem fog, a kucsébrek azonban szép forgalmat bonyolítanak le pár és páratlan játékkal.

Az udvaron cigarettázó és vitatkozó csoportok, a kapu előtt veszekedés hangjai csattanak fel, a rendőr azonban résen áll és a bicska, amely már-nár napvilágra került, ijedten lapul meg újra a zsebben.

A helyáros felől hatalmas autó kanyarodik be a bál uccájába, a reflektor egy pillanatra bevilágít az izzadó tereembe, a szomszédos kocsmából tamburazene hangzik és a rendőr harátságosan, szeliden, mint egy apa átveszi a rendezőtől az első részegzet, aki sirva borul a piros vállfűszára.

Javában áll a bál.

(—czenl)

A közös konyha

A becskereki törvényszék három napi fogházra ítélte a kulpiini jegyzőt

Becskeréről jelentik: Rendkívül érdekes bűnügyet tárgyalt hétfőn a becskereki törvényszéken Buntles Iván törvényszéki elnök büntető tanácsa. Vajdics Milán jelenlegi kulpiini községi jegyző magánlaksértés büntetével vádolóva állt a bíróság előtt. A vád szerint 1927 február havában éjjel egy óra tájban erőszakosan behatolt Popovic Milán dragutinovói községi jegyző lakásába és a jegyző anyósát inzultálta.

Vajdics Milán kijelentette a bíróság előtt, hogy nem érzi magát bűnösnek, őt 1927-ben Dragutinovóra helyezték át községi jegyzőnek, elődje azonban nem adta át a jegyzői lakást egészen, hanem egy ideig közösen laktak benne, felét Popovic, felét pedig ő használta, míg a konyha közös volt. A kritikus éjszaka Nesztorov Milán tanító nála volt és kávét akart főzteni vendége részére, kiment a konyhába és ott találta Popovic anyósát, aki őt goromba szavakkal sértgette. Erre dühében ő is kiabált, de csak a saját lakásában.

Ezután a bíróság Tosics Danicát, Popovic Milán anyósát hallgatta ki.

— Én a gyerekek szobájában aludtam — mondta — egyszer csak késő éjszaka valaki felébresztett álmomból. Felélek és ott látom Vajdicsot lámpával a kezében. Rám kiabált, hogy másnap reggel nyolc óráig taktarodjunk ki a lakásból, tovább nem tőr bennünket. Mindenféle gorombaságokat kiabált, azután bement a saját szobájába és ott ordított, hogy áthallatszott hozzánk is:

— Hol van a kardom, hadd aprítom fel azt a gyereket!

— Kis, másfél éves unokám ott aludt mellettem, nagyon megrájtam és elszaladtam a rendőrségre, de ő észrevette, utánam szaladt és belém rugott, úgyhogy összeestem.

— Mars vissza! — kiáltott rám, de én segítségért kiabáltam, mire az egyik szomszéd kijött és bevitt magához.

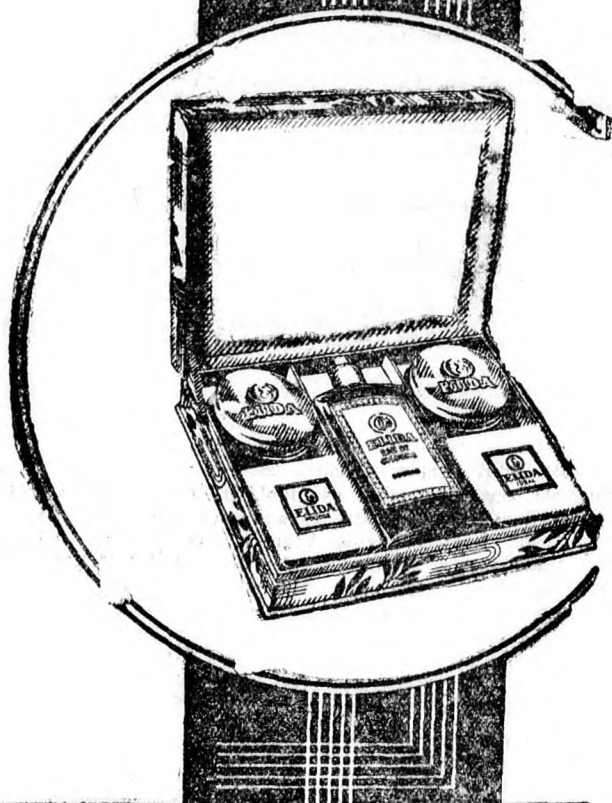
Popovic Miláné is hasonlóan adja elő az esetet. A jegyző éjjel benyomult a lakásba, anyját és őt reprodukálhatatlan szavakkal sértgette, majd anyját az uccán felrugta.

Nesztorov Milán tanító ezekkel szembe az álltja, hogy ő egész idő alatt együtt volt Vajdicsal és határozottan tudja, hogy az nem volt bent Popovicék lakásában, csak a konyhában lármáztak egymással.

Deacsorszki Szteván államügyész kérte a két asszony megesketését, dr. Dosen Voljszláv védő ezt ellenelte és Nesztorov megesketését kérte. A bíróság úgy határozott, hogy Popovicst és anyját megesketi. Nesztorov Milán tanítót azonban nem bocsátja esküre.

Még néhány jelentéktelen tanuvallomás hangzott el, majd a bíróság meghozta ítéletét, mely szerint Vajdics Milán jegyzőt magánlaksértésben bűnösnek mondta ki és ezért háromnap fogházra és 200 dinár pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Enyhítő körülménynek vette a bíróság, hogy a jegyző ittas volt, súlyosító körülménynek pedig, hogy a támadás éjjeli órában történt. Az ügyész és a vádlott megnugodtak az ítéletben.

*Elida
karácsonyi
kazetták
ajándékai sorában
az első helyre
valók!*

ELIDA

KARÁCSONYI
KAZETTÁK

Miért nem sikerült megalakítani a csehszlovák kormányt?

Az agráriusok és szocialisták viaskodása a hatalomért

Prágából jelentik: A választás utáni ötödik hét zárult le. anélkül, hogy a köztársaságnak új kormánya lenne. A kormányalakítási tárgyalások ötödik hetének befejeztével a helyzet épp olyan bizonytalan, mint közvetlenül a választás eredményeinek kihirdetése után volt. Udrzsál kísérletei egymásután fiaskóval végződnek s emiatt az új nemzetgyűlést sem lehet egybehívni, ámbár

az egyre veszedelmesebbé váló gazdasági válság, a költségvetés, a munkanélküliség rohamos növekedése, a jóvátétel kérdés és sok egyéb igen fontos probléma parlamenti elintézésre vár. A hatalomért folyó küzdelem két táborra, a polgáriak és szocialisták blokkjára osztotta a morvántull pártokat s a szembenállók sem győzni, sem megegyezni nem tudnak s a kormányválság lassan általános belpolitikai válsággá fajul el.

A választás után összeült a régi polgári koalíció

és kijelentette, hogy a jövő kormánytöbbség gerincét a 147 képviselőből álló polgári blokk alkothatja. Ugyanakkor Udrzsál megbízatást kapott Masaryk elnöktől az új kormány megalakítására és mint deszignált miniszterelnök nem a polgári blokkal kezdte meg a tárgyalásait, hanem a választásokból kikerült második legerősebb párttal, a cseh szociáldemokrata párttal, hogy azután több kisebb polgári párt bevonásával alakítson kormányt. A szociáldemokraták közben szocialista blokkot létesítettek, melyben helyet foglalnak a cseh és német szociáldemokraták és a cseh nemzeti szocialisták. Ez a szocialista blokk, mely 93 képviselőből áll, bejelentette Udrzsálnak, hogy nem hajlandó olyan kormánytöbbségbe lépni, amelyben valamennyi kormánypolitikát folytatni akaró polgári párt is helyet foglalna.

A szocialisták első offenzívája a polgári blokk egysége ellen irányult és a háromhetes kísérletezésnek eredménye az volt, hogy a szocialis-

táknak sikerült a polgári blokkból a szlovák néppártot és a német keresztényszocialista pártot kiszorítaniok.

Az agrárpárt egy másik sakkhúzáshoz folyamodott és Udrzsállal olyan kormánylistát állítottott össze, amelyben

93 szocialista képviselőnek csupán 5 tarcát akartak juttatni, ugyanakkor a 46 mandátummal rendelkező agrárpárt négyet és a német agráriusok egyet kaptak volna, vagyis 58 cseh és német agrárius ugyanannyi tarcával rendelkezett volna, mint 93 szocialista.

A szocialista blokk ezt a kormánylistát eleve elutasította s a cseh szociáldemokrata párt három fontos miniszteri tarcát követelt magának, egyet pedig a német szociáldemokratáknak. A cseh nemzeti szocialisták a tarcákért való harcban nem avatkoztak bele, mert ők erejüknek megfelelően két tarcát kapnak és pedig a külügyit és a postaügyit. A polgári pártok és elsősorban az agráriusok, látván, hogy második sakkhúzásuk sem sikerült, rá akarták bírni a cseh nemzeti szocialistákat, hogy hagyják cserbe a szocialista blokkot és lépjenek be egyedül a kormányba. A nemzeti szocialisták azonban bejelentették szolidaritásukat a szociáldemokratákkal és így

az agráriusok immár harmadik vereségüket szenvedték.

A helyzetet tehát állandóan hol az agrárpárt, hol a szocialisták diktatórumai mérgezik el. A szocialisták merev magatartásukkal is újabb csapást akarnak mérni az agráriusokra.

Udrzsálók semmi szin alatt nem akarják kitégedni a kormánykonstellációból a cseh néppártot, mivel Srámek pártja ellenzékben igen veszedelmes riválissá válhatna.

Politikai körökben az a kérdés merül fel, Udrzsál miért nem adta vissza már eddig is megbízatását? A deszignált miniszterelnök ragaszkodása a kormányalakításhoz elsősorban arra vezethető vissza, hogy

az agrárpárt érzé a veszedelmet, látja, hogy vezetőpozíciója alatt megrendült a talaj

és ezért a párt Udrzsálnak azt a háládatlan szerepet juttatta, hogy a legvégsőkig ragaszkodjék missziójához, mert

ha netán visszaadná megbízatását, a köztársasági elnök a második legerősebb párt, a szociáldemokrata párt vezérének, Hampl képviselőnek adna megbízatást kormányalakításra.

Ha Hampl elvállalná a megbízatást, akkor az elszigetelt agráriusok rendkívül kedvezőtlen helyzetbe kerülnek s vagy megadásra kényszerülnek, vagy az a veszély fenyegeti őket, hogy nélkülük is megalakulhat egy kormánytöbbség.

Egyes meg nem erősített hírek szerint Srámek néppárti vezér már szavát adta a szocialistáknak, hogy pártja kész belépni a Hampl vezérése alatt álló kormánytöbbségbe.

Az agráriusok által évek óta vezetett nemzetvédelmi és földmívelésügyi minisztérium más párt befolyása alá kerülne és ezzel vége volna az agrár-hegemoniának, ami igen könnyen az agrárpárt felbomlását jelenthetné. Agrárkörökben mégis optimisztikusan ítélik meg a helyzetet és remélik, hogy Udrzsálnak a legközelebbi napokban sikerül megalakítania a kormányt.

December 30-ikáig befejezik a tartományi hivatalok likvidálását

**Tizenkét vagon aktát indítottak utnak
Noviszadra**

Noviszadról jelentik: Az október 3-iki törvény értelmében az ország területén működő főispánságokat a törvény megjelölésétől számított két hónapon belül likvidálni kell és a folyó ügyek rendezését a báni hivatalok veszik át. Az ország új elnevezéséről és közigazgatási felosztásáról szóló törvény október 4-ikén jelent meg a hivatalos lapban, a likvidálást tehát december 4-ikéig be kell fejezni.

Dr. Zubkovic Pavle, báni tanácsos, a báni kabinétiroda főnöke a főispánságok és tartományok likvidálásáról többek között a következőket mondotta a sajtó képviselői előtt:

— A likvidálás folyamatban van és december hó 4-ikéig befejeződik. A főispáni hivatalok kötelesek erről jelentést tenni és ezeket a jelentéseket szerdára várják. A tartományi hivatalok felosztása több időt vesz igénybe és ezért ott csak december 30-ikán fejeződik be a likvidálás. A főispáni hivatalok munkakörének átvételére már minden intézkedést megtettünk és a folyó ügyek intézésében semmi fennakadás sem lesz.

A főispáni irattárak átszállítása egyébként már folyamatban van. A bácskai tartományi főispánságtól újabb négy vagon akta van utban, amelyeket a legközelebbi napokban vesz át a noviszadi báni hivatal. A beogradi tartomány főispáni hivatalának irattárát szintén most szállítják Noviszadra. Az iratok tizenkét vagonot töltenek meg.

Vérfürdőt rendezett Marseil- leben egy örült munkás

A dühöngő embert a tömeg meglincselte

Párisból jelentik: Marseilében hétfőn este vérfürdőt rendezett egy örült fiatalember. A vérengzésnek három halottja és nyolc súlyos sebesültje van. Egy huszonnégy éves olasz munkás, akit csak nemrég bocsátottak el az örültek házából, valamiképpen puskát szerzett és behatolt egy rendőrszobába, ahol vadul lövöldözni kezdett. Az őrszoba parancsnokát szintén találta egy golyó és az őrmester meghalt. Egy idősebb asszony, akit kihallgatásra idéztek be, menekülni próbált, az örült azonban utána iramodott és közvetlen közelről lelőtte. Az asszony súlyosan sebesülten rogyott össze. A vértől megvadult fiatalember azután az őrszoba előtt levő térre rohant, felugrott a tér közepén álló szökőkútra és onnan lövöldözött. Első áldozata egy fiatal katonája volt, az idegenlégő egy német származású gyalogosa, Kurth Vilmos. A fiatal német legionistát két golyó érte. Esméletlenül rogyott össze, a gyilkos pedig leugrott a szökőkút parkányáról és közvetlen közelből még egyszer belelőtt a sebesült katonába. Kurth Vilmos azonnal meghalt.

Az olasz munkás azután ismét felugrott a szökőkútra és még hét embert sebesített meg. Közben megérezte a kivezényelt csendőrsztag, amely egy felborított teherautomobil mögül sortűzet adott az örültekre, aki még akkor is folyton lövöldözött és olyan ügyesen ugrott a szökőkút talapzatán jobbra-balra, hogy egy golyó sem találta, mikor azután elfogyott a municiója, leugrott a kútról és menekülni próbált. A csendőrök hamarosan beérték, de mert az örült elleneségűt, egy csendőr rálőtt. A téren összegyűlt többszáz főnyi tömeg megrögzött a vérben fetregő olaszt és agyonverte.

Kétévi börtönre ítélték egy sik- kaszító vasuti hivatalnokot

A szubotocai vasutigazgatóság volt anyagbeszerzési előadója a bíróság előtt

Kedden tárgyalta a szubotocai törvényszéken dr. Blagojević Ljuba tanácselnök büntetőtanácsa a hivatali sikkasztással vádolt Milkovic Zsivojint, a szubotocai vasutigazgatóság volt anyagbeszerzési előadójának bűnügyét. A vád szerint Milkovic hat esetben követelt el hivatali sikkasztást. Az első eset 1928 február havában történt, amikor a vádlott eladott tervrajzokért 2150 dinárt vett át, de a pénzt nem szolgáltatotta be a főpénztárnak. 1928. év márciusában haterőzött dinárt folyósítottak kezeire abból a célból, hogy a vasutigazgató szalonkocsija részére anyagokat szerezzen be. Ebből az összegből 4184 dinárt tényleg felhasználta anyagbeszerzésre, de 1851 dinártól nem tudott elszámolni. A harmadik vádpont szerint 3000 dinárt utaltak ki neki, hogy a vasutigazgatóságnál működő állományomda részére kisebb anyagokat szerezzen be. Ebből az összegből 1354 dinárt a jelzett célra felhasználta, de 1646 dinárt magának tartott meg. A negyedik esetben 8000 dinártól van szó, amelyet azért utaltak ki neki, hogy a vinkovci és szubotocai vasuti fűtőház részére szerezzen be anyagokat. Ezt az összeget teljes egészében megtartotta magának. Az ötödik vádpont szerint utazási költségekre kétszáz kétszáz dinárt kapott és amikor az utazási költségeit megfizették, elhallgatta, hogy már előlegül kapott pénzt. A hatodik vádpont szerint Beogradban a „Jugomerkur” cég adott át neki két szerződést és 2192 dinárt okmánybélyegekre. A szerződéseket azért kapta, hogy azokat helyiüggyel ellátva, terjessze be az igazgatóság illetékes ügyosztályához. Ezek a szerződések a helyiüggyel együtt eltűntek. Mindezekért a büntetőeljárás miatt az ügyészség Mirkovicot a korrupció elleni törvény 319. szakaszába ütköző hivatali sikkasztás bűntettével vádolta.

A tárgyaláson a vádat dr. Matics Alekszandar államügyész képviselte, a védelmet Blagojević Bozsidar ügyvéd látta el.

A szabadfűtőház védekező vádlott a terhére rótt bűnöslekmények egy részét beismerte és védelméül azt hozta fel, hogy nagyon csekély volt a fizetése, amiből a legnagyobb takarékoság mellett sem tudott megélni. Őriási összegek fordultak meg a kezén és csak akkor nyult a pénzhez, amikor a legnagyobb szükségben volt. A 8000 dinártól, amit a vinkovci és a szubotocai fűtőházak részére anyagbeszerzésre utaltak ki kezére, azt adta elő, hogy ezt az összeget 1928. július 31-ikén kapta és már augusztus 1-én fel volt függesztve. Ebből a pénzből 4000 dinárt az asztaliókájába tett és az onnan eltűnt. A Jugomerkur szerződésére is az arra felvett 2158 dinár eltűnésére vonatkozólag szintén azzal védekezett, hogy azt nem ő tartotta meg magának, hanem egyik hivatalnok-társa asztalára tette le a szerződést a bélyegekkel együtt, de az onnan eltűnt.

A vádlott után a bíróság számos tanut hallgatott ki. A bizonyítási eljárás befejeztével elhangzottak a perbeszéddek. Dr. Matics Alekszandar kifejtette, hogy

részben a vádlott beismeréséből, részben pedig az eskü alatt kihallgatott tanuk vallomásából a tényállás teljesen tisztán meg van állapítva és bebonyolult a vádlott bűnössége. A vádat egész terjedelmében fenntartotta és szigorú büntetés kiszabását kérte. Blagojević Bozsidar védő az enyhítő körülmények figyelembevételét kérte.

A bíróság ezután meghozta az ítéletet, amely szerint bűnösnek mondta ki Milkovic Zsivojint hat esetben elkövetett hivatali sikkasztás bűntettében és kétévi börtönre, valamint ötévi hivatalvesztésre ítélte. Az in-

dokolásban kifejtette a bíróság, hogy az ügy elbírálásánál nem alkalmazta a korrupció elleni törvény idevált szakaszait, mert a büntetés ez esetben túl magas lett volna, miután ez a törvény ilyen esetekben ötévtíz évig terjedő börtönt ír elő. A bíróság az enyhítő körülményekre való tekintettel a régi büntető törvény alapján szabta ki a büntetést.

Dr. Matics ügyész felebbezett a minősítés miatt és azért, mert a bíróság az ügy elbírálásánál nem a korrupció elleni törvényt vette alapul. Blagojević védő a bűnösség kimondása miatt jelentett be jogorvoslatot.

A Bácsmegeyei Napló második társasutazása Párisba

December 18-ikáig lehet jelentkezni részvételre

A májusban rendezett társasutazás sikere és oivásóink részéről megnyilatkozó kívánságok arra az elhatározásra késztették a *Bácsmegeyei Napló* kiadó-hivatalát, hogy újabb társasutazást rendezzen Párisba. Az újabb társasutazás január ötödikén indul Szubotocáról Párisba. Az utazás az egész uton gyorsvonaton történik.

A kirándulás résztvevői Szubotocáról Zagreben és Ljubljanán át Münchenbe mennek, Münchenben meghalnak és egy napot töltenek s megtekintik a várost és a képtárakat. Münchenből egyenesen Párisba utaznak. Párisban nyolc teljes napot töltenek, amelyből egy nap kirándulás Versaillesbe, egy másik nap pedig Fontainebleauban. A visszautazás Zürichből Innsbruckon Ljubljanán és Zagreben át történik, úgy hogy a kirándulók egy éjszakát és egy teljes napot Zürichben töltenek és megtekintik autocarok a várost és egyes nevezetességeket.

A kirándulás részvételi díja a szükséges osztrák, svájci és francia vízumokkal együtt 5500 dinár. Ebben a részvételi árban benne van a vasuti jegyeknek vízumoknak költsége, teljes ellátás Münchenben, Párisban, Zürichben, a hotelköltségek, naponta háromszori étkezés, a szükséges autocarok, vezetők, a kirándulási költségek, Párisban egy este az Operában, egy este a Folies Bergeresben, koncertek, stb., úgyhogy összesen tízenegy napos kiránduláson az utasoknak jóformán más költségük nincs is, mint a részvételi díj.

Mihogy a kiránduláson legfeljebb harminc személy vehet részt, kérjük azokat, akik a kirándulás iránt érdeklődnek, hogy sürgősen jelentkezzenek. A jelentkezés legvégső terminusa december 18-ika. A jelentkezéssel egyidejűleg a részvételi díj fele összege befizetendő. Az résztvevők maguk gondoskodnak utlevélről, amelyeket legkésőbb december 25-ikéig be kell küldeni, hogy a szükséges vízumokat megszerezhessek.

Két néma ember könyörtelen harca a német birodalmi gyűlésen

A német szélsőjobboldal és Hugenberg súlyos veresége

Berlin, december.

A Reichstag történelmi napja két néma ember nagy csatája volt. Az egyiket némaságra kárhóztatta a tulgyors elmulás, a másikat pőz avagy az igazságtól való félelem. Curtius Németország új külügyminisztere, a német nemzeti párt alvezetői és néhány pártzónok állottak az előadó emelvényen, de tulajdonképpen Stresemann szellemé és Hugenberg „infámiaja” szálltak szembe egymással. A mérsékelt polgári párt mérsékelt minisztere a nagykapitalista német néppárt minisztere, Curtius, jellemezte ekkép a jobboldali ellenzék vezérének mesterkodását.

A katasztrófa politika lovjajai

A Young-tervezet elfogadása ma az egyetlen lehetséges megoldás, az egyszerűen elérhető pozitív eredmény. A passzív rezisztencia meddőségét már alaposan behibonyították az 1922–1923-as esztendő, amikor egy baliskéri politika következményei a Rajna-vidék megszállását és a gazdasági katasztrófát jelentő szörnyű inflációt érezték meg a német birodalom számára.

A Young-tervezet, mely ellen Franciaország nacionalistái úgy sikra szállnak, mint a német tulzók, kompromisszum. De ez a kompromisszum kedvezőbb pozíció és — a szabad Rajnát, a háború gazdasági kivédálásának lassu lehetőségét eredményezi. Hugenberg és baltársai, az acélisakos Selde, a fajvédő Hitler és a körük csoportosulók azonban szinte szándékkal a közhangulatot egy katasztrófa politika irányába. Pozitív programok, pozitív érvek helyett a negatív frázisok mértelvént hiútként. Az „infámia” pedig ott kezdődik el, mikor azokat a felelősségteljes politikusokat, akik, mint Stresemann, valóban életük feláldozásával küzdöttek és küzdenek a német érdekekért, a felelőtlenség biztos bástyái mögül a hazaárulás fegyházat követelő vádjával ültetik, mint népszavazásra kerülő törvényjavaslatok negyedik pontja hirdeti.

Stresemann szellemében...

Mielőtt ez a törvényjavaslat a német nép elé kerülne, a Reichstagnak kell foglalkoznia vele és így először kerül a Young-tervezettel kapcsolatos Volksbegehren problémája a német parlament elé.

Nehezebb körülmények között még alig tartotta meg miniszter első beszédét, mint dr. Curtius, aki Stresemann hatalmas árnyékában egy lelkiismeretlen demagógia hangulatoktól támadásai pergőtűzében védte meg elődje munkáját, amelynek előkészítésében neki is tevékeny része volt.

A külföldi újságírók páholyában tulzafoltság, a diplomaták helyén tömött sorok, a kormányzék sorai-
raiban az összes miniszterek. A képviselők közül is

alig hiányzik valaki, még Hugenberg sem, akinek neve körül ma az egész küzdelem forog. Felfelé pödört összes bajszával némán ül a helyén, néha egy kék füzetben lapoz és ha neve felharsan a kormánytámogató pártok padsoraiából, egy gunyosán zavart mosoly a válasza.

Curtius hosszú és okos beszéde egy pillanatra sem borítja homályba Stresemann emlékét. Sőt minden fordulatnál, minden mondatnál elevenen él a gondolat, Stresemann ezt másképp, temperamentusabban, pregnánsabban, nagyszabásúban, vagy mondjuk egy szóval — zsenálisabban mondaná.

De ez a jól átgondolt és talán kissé szürkén tárgyilagos miniszteri szűzbeszéd is elég ahhoz, hogy a Hugenberg-politika katasztrófális következményei teljes világosságban kibontakozzanak.

Tíz kérdés

Tíz kérdésben kulminál a beszéd. És erre a tíz kérdésre sem Hugenberg, sem csatába küldött először sem ezúttal, sem máskor nem adták meg a választ, mert nem adhatták meg. Ez a tíz kérdés pozitívumokat követel, egy külpolitikai irány megjelölését, mely a Young-tervezet visszautasítása esetén lehetővé tenné egy jobb pozíció kiharcolását.

»A legszélsőségsébb demagógiával úgy folytatnak ezek az urak külpolitikát, mint egy büntetőpert. Mint egy torradalmi törvényszék, üljön törvényt az egész nemzet a kormány tájfalatt, akik a hági konferencián a Young-tervezet alapjában elfogadták. A nép ítélje el miniszterit és küldje fegyházba őket.»

Ezekkel a szavakkal jellemezte dr. Curtius Hugenberg törvényjavaslatának szellemét. Azután sikra szállt az egyetlen lehetséges külpolitika, az illúziók nélküli politikai elgondolás mellett. Megragadta az alkalmat, hogy minden szavával leszögezze: büszkén vállalja Stresemann örökségét és felelőssége teljes tudatában fog annak szellemében dolgozni, akit korai haláláig üldözött az anarchiára vágó rágalom.

És most itt lett volna az ideje annak hogy végre egyszer felszólaljon a parlamentben Hugenberg. A Volksbegehren és a törvényjavaslat kiavaloja, ki a népgyűléseken és újságja hasábjain, ahová ellenvélemény nem hatolhatott el, hónapok és évek óta folytatja támadásait mindazok ellen, kik a békés felépítés munkáját vállalták magukra, de még egyszer sem mert cédálni a parlament fórumára, hogy ellenfelei között védje meg vélt igazát.

Hugenberg hallgat

Talán először történt meg a parlamentek életében, hogy éppen a megtámadottak követelték a támadás parlament megismétlését. A kormánypartok közel kétszáz képviselője, a német néppártól a szocialdemokratákig kivörösödött arccal harsogta a jobboldal felé: »Hugenberg! Hugenberg! De a deutschnational pártvezér

megelégedett egy gunyos mosollyal és azt hitte, hogy ezzel fölénye biztosítva van. Sajtója azt állítja, hogy a vezér parlamentellenes felfogása tartja vissza őt a Reichstagban való megszólalástól. Különös védekezés amikor ott ül egy parlamenti párt padsorában, részt vesz a tárgyalásokon és másokkal tolmácsoltatja saját szavait. Ezek a tolmácsok, dr. Oberhofen és a fajvédőkkel kokottáló Freytag-Loringhoven professzor is csak szászor hallott frázisokkal tudtak beleszólni a vitába, de szerencsére csakhamar itt is megnyilvánult hogy a német nemzet túlnyomó többsége a kalandor-politikától távol áll. A nagykapitalista néppárt, a katolikus centrum, a polgári demokrata, a bajor néppárt és a szociáldemokrata nevében csak egy szónok beszélt, ezzel dokumentálva a kormánytámogató pártok teljes egységét.

Stresemann nyugodtan pihenhet sírjában. Martiriuma nem volt hiábavaló, ha gyengébb erővel is munkáját tovább folytatják az utódok, az utak tovább haladnak az uton, a békés Európa felé.

R. L.

Telefonrendőrök Londonban

Szenzációs ujtás a közbiztonság terén

Londonból jelentik: A londoni rendőrség szenzációs ujtást vezetett most be. Nem kell többé percekig vagy tízpercekig hiába keresni rendőrt, ha valami baj történt. Ezer nyilvános telefonfülkét állítanak fel a városban. Ezek a fülkék állandóan össze vannak kötve a legközelebbi rendőrállomással és ha valami segítségre van szükség, csak fel kell emelni a kagylót s máris jelentkezik a közeli rendőrszoba.

Az ügyeletes rendőr a telefonértesítés után nyomban elküldi a rendőrszobán várakozó speciálisan felszerelt autót. Ebben a kocsiában van egy hordágy, mentőszekrény, munió, löfegyverek és gumibotok, fényképezőgép, kézi vízfecskendő, bilincsek és egy külön kis acélcella, amelyben az esetleg elfogandó tettest nyomban el is szállítják. Ezen a kocsin robot ki a rendőrküldőintézmény a megjelölt helyre. Az új intézmény segítségével percek alatt ott lehet a rendőrség valamelyik büntény vagy szerencsétlenség színhelyén.

Áll a harc Pilsudszky és a sejm elnöke között

Dasinszky elnök 6-ikára összehívta a sejmet

Varsóból jelentik: A sejm elnöke december 6-ikán ülésre hívta össze a sejmet, azzal az indoklással, hogy a törvény értelmében a parlament csak egy hónapra napolhatja el magát, ez az egy hónap pedig december 6-ikán lejár. A legközelebbi ülésnapon a kormány párt bizalmatlansági indítványt terjeszt elő Dasinszky a sejm elnöke ellen, azzal a megokolással, hogy Dasinszky a sejm október 31-iki emlékeztetés ülésén megtagadta az ülés megnyitását arra való hivatkozással, hogy a parlament épületébe katonatisztek hatoltak be.

A kormány álláspontja ezidőszereint még ismeretlen. Pilsudszky tábornagy hétfőn tanácskozást folytatott a hadsereg főfelügyelőjével, továbbá Svitalszki miniszterelnökkel és Slavik ezredessel, a kormánybelső vezérével. A megbeszéléseken arról tárgyaltak, hogy a kormány milyen taktikát folytasson a sejm ülészakán december 6-ika megnyitása után a baloldali ellenzékkel szemben.

Szegény emberek nyerték a főnyereményt

Beograd, Zagreb, Szarajevó, Csacsak és Podgorica között szulanak meg a legnagyobb nyeremények

A szerencsés kereke ismét fordult egyet. Az osztálysorsjáték legutóbbi Luzsán hat embert tett gazdaggá és boldoggá. Azok a szerencsésök, akik a 95.351. számú nyolc egyenlős sorsjegyre valamelyikét mondhatták a magukénak (ben a pillanatban már 350.000—350.000 dinár boldog tulajdonosai. Valamennyi nyerő nevét és vagyon helyzetét eddig még nem ismerik pontosan, csak azt tudják, hogy Beograd, Zagreb, Szarajevó, Banjaluka, Csacsak és Podgorica városok között osztik meg a főnyereményt. Itt laknak ugyanis azok a szerencsés osztálysorsjátékosok, akik a 98.354-es valamelyik negyedik megvásárolták. A beogradi nyerő személye már ismeretes, az illető szerény anyagi viszonyok között élő, nős többgyermekes miniszteri hivatalnok, aki az első pillanatban nem akarta elhinni, hogy valóban 350.000 dinárhoz jutott.

Amikor a sorsjegytársító cég hivatalnokja felkereste a miniszteriumban és a kellő kimélettel és óvatossággal tudtára adta, hogy megnyerte a főnyereményt, a hivatalnok nevetni kezdett:

— De jó kedve van barátom. Nincs most április, hogy vicceket csináljunk.

És csak akkor adott hitelt az egésznek, amikor a sorsjegytársító mintegy szavai illusztrációjaként elővette aktatászkájából az ezredárús kötegeket és átnyújtotta a hatalmas összeget.

Az eddigi értesülések szerint valamennyi főnyereményes szegény ember és kettő közülük hivatalnok.

Egy másik beogradi tisztviselőre is rámosolygott a szerencse az osztálysorsjáték ötödik osztályának húzásai alkalmával. Az illető, aki az egyik fővárosi kereskedelmi vállalat szerényfizetésű nő hivatalnokja, 4739. számú fél sorsjegyével százötvenezer dinárt nyert. Ő az újságból értesült az örömhírről és így egy pillanatig sem kételkedett szerencséje valóságában.

Beismerő vallomást tett a hitvesgyilkos német fogorvos

Törülközővel fojtotta meg feleségét

Berlinből jelentik: Az Odera melletti Schwedtből érkező jelentések szerint dr. Guttman Frigyes fogorvos, akit — mint ismeretes — első és második felesége meggyilkolásával vádolnak, bevallotta hogy megölte második feleségét. Elmondotta, hogy a gyilkosság napján reggel a postán kisebb összeget vett fel. Hazatérve a pénzt átadta feleségének, majd rendelőjébe ment. Később megmosta a kezét és kezében a törülközővel visszatért a lakószobába, ahol felesége a pamlagon feküdt. A fogorvos szemrehányásokat tett feleségének, hogy az étkezés összeállításában nem ügyelt a kellő változatosságra, mire az asszony indulatosan válaszolt. Dr. Guttman erre megragadta az asszony fejét és a törülközőt rászorította a szájára, hogy kiabálását ne hallhassák a gyerekek. Ezután visszatért a rendelőbe, majd öt perc múlva ismét a lakószobába ment, hogy lecsillapítsa felesége haragját. Ekkor vette észre, hogy az asszony meghalt. Amikor látta, hogy mit követett el, elhatározta, hogy úgy tünneti fel a dolgot, mintha baleset örn volna. A holttestet becsepelte a fürdőszobába és ekkor a halott fejé véletlenül beleütdött a létrába és így támadt a fején látható nagy seb.

A rendőrségen nem hisznek dr. Guttman előadásában, aki arra törekszik, hogy elháriítsa magától azt a gyanút, mintha előre megfontoltan cselekedett volna. Három nappal az asszony halála előtt ugyanis — mint ismeretes — ötvenezer márkás biztosítást kötött felesége életére. A háztartási alkalmazottja az vallotta, hogy a lakószobából segítségkialtásokat hallott, ami megerősíti azt a feltevést, hogy az orvos és áldozata között veszekedés és küzdelem folyt.

TÖZSDE

Zagreb, dec. 2. (Zárlat.) Páris 222.33, London 275.32, Newyork 56.315, Zürich 10.9500, Milánó 205.45, Amsterdam 22.78, Berlin 1350.75, Bécs 794.52, Prága 167.40, Budapest 988.55.

Zürich, dec. 3. (Zárlat.) Beograd 9.12 háromnegyed, Páris 20.28 egyneked, London 28.12, Newyork 5.1482 és fél, Brüsszel 27.63, Milánó 20.95 és fél, Madrid 71.40, Amsterdam 20.92 és fél, Berlin 123.25, Bécs 72.36, Szófia 3.72, Prága 15.25 és fél, Varsó 57.80, Budapest 90.20 és fél, Bukarest 3.07.

Beograd, dec. 3. (Zárlat.) Páris 223.33—221.33, London 275.72—274.92, Newyork 56.415—56.215, Zürich 1097.40—1094.40, Milánó 205.35—294.35, Berlin 13.5225—13.4925, Bécs 7.9602—7.9302, Prága 167.80—167, Budapest 9.9005—9.8705.

Beogradi értéktőzsde, dec. 3. (Zárlat.) Hétszázalékos államadossági kötvény 84.25, négy százalékos agrárköleskötvény 51.75—51, Ratna Steta prompt 437—436, december 31-re 433, január 31-re 437.50, február 28-ra 413—412, Narodna Banka 8260—8250 dinár

Beogradi gabonárak, dec. 3. Buza fővonalon 76—77 kg. négy százalékos 177—183, buza, dunai sjepp 77 kg. három százalékos szerbiai 192.50, buza zemuni paritás 76 kg. három százalékos 192.50 dinár. A gabonapiac irányzata változatlan volt.

Noviszadi terménytőzsde, dec. 3. Buza bácskai 77 kg. 195—200, bácskai 78 kg. 197.50—202.50, felsőbánáti 78 kg. 197.50—202.50, hajó Tisza 78 kg. 202.50—207.50, felsőbánáti 77 kg. 190—195, délbánáti 77 kg. 187.50—192.50, szerémi 77 kg. 192.50—187.50. Árpa bácskai és szerémi 63—64 kg. 120—125. Zab bácskai és szerémi 137.50—142.50. Tengeri bácskai új, garantált minőség 110—115, bácskai új 107—107.50, bácskai új XII.—I. 115—117.50, bácskai új III. Duna 132.50—135, bácskai új IV.—V. 135—137.50, bácskai szárított 132.50—135, bácskai szárított Duna 132.50—135, bánáti Duna III. 132.50—135, bánáti Begej III. 132.50—135, szerémi új, garantált minőség 110—115, szerémi új 105—107.50, szerémi új XII.—I. 115—117.50, szerémi Duna III. 132.50—135, szerémi szárított 132.50—135. Liszt 0-g és 0-g bácskai 300—310, 2-es 270—280, 5-ös 235

—245, 6-os 185—195, 7-es 145—155, 8-as 112.50—117.50. Korpa bácskai, bánáti és szerémi jutasszakokban 95—100. Burgonya fehér szlovéniai 55—60, rozsszín szlovéniai 80—85. Irányzat búzánál szilárd, különben változatlan. Forgalom 114 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, dec. 3. (Zárlat.) Készárpiac irányzat egyenletlen. Buza 77 kg.: tiszavidéki 23.55—23.95, felsőtiszai 23.25—23.50, fehérmegeyi 22.15—22.40, pestvidéki 22.25—22.50. Buza 78 kg.: tiszavidéki 23.85—24.15, felsőtiszai 23.45—23.70, fehérmegeyi 22.40—22.60, pestvidéki 22.50—22.70. Buza 79 kg.: tiszavidéki 24.10—24.50, felsőtiszai 23.70—23.90, fehérmegeyi 22.65—22.85, pestvidéki 22.75—22.95. Buza 80 kg.: tiszavidéki 24.40—24.65, felsőtiszai 23.75—23.95, fehérmegeyi 22.75—22.95, pestvidéki 22.85—23.05. Rozs pestvidéki 15.70—15.80. Árpa takarmány Ia. 15.80—16.50, sör, felsőmagyarországi 19.50—21. Zab Ia. 14.50—15.50. Tengeri tiszántúli morzsolt 13.85—14. Határidőpiac, irányzat tartott. Buza márciusra 24.10—24.11, májusra 24.80—24.90. Rozs márciusra 17.35—17.36. Tengeri májusra 16.17—16.18 pengő. Árak különként, budapesti fuvarparitás értendő.

Budapesti sertés- és vágómarhavásár, dec. 3. Felhajtás 2400 darab sertés. Irányzat változatlan. Árak: zsirsertés, Ia. urasági nehéz, páronként 300 kg. 144—148, szedett közep zsirsertés, 220—260 kg. 122—130, kivételesen 131, zsír nagyban 172, szalonna, 3 darabos, táblás, sózott 140, négy darabos 136. Vágómarhavásár. Felhajtás 250 darab borjú. Irányzat lanyha. Árak: Borjú Ia. 154—160, középminőségű 140—152, kivételesen 172 fillér kilogrammonként.

Décsi sertésvásár, dec. 3. (J. Saborski & Söhne jelentése.) Felhajtás zsirsertés 6167, hussertés jugoszláv 2922. Árak: prima urasági 2—2.05, szedett 1.80—1.85, hus 1.70—2.70. Irányzat: változatlan.

Chicago terménytőzsde, dec. 3. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza december (128.50) 130 hétnyelcad, március (135.50) 138, május (139.50) 142 egynyelcad. Tengeri december (90.375) 92, március (95.50) 97, május (97.625) 99 háromnyelcad.

Winnipeg terménytőzsde, dec. 3. Középfolyamok: Buza december (140.875) 143 hétnyelcad, május (149) 152 egynyelcad, július (150.875) 153 hétnyelcad.

Liverpool terménytőzsde, dec. 2. (Zárlat.) Buza december (9 sh 1 d) 9 sh 3 háromnegyed d, március (9 sh 9 ötnyelcad d) 10 sh 05 d, május (10 sh hétnyelcad d) 10 sh 4 d, július 10 sh 2 d) 13 sh 5 egynyelcad d.

Vizállás

A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő. Duna: Bezdán 90 (+4), Palánka 112 (—4), Noviszad 130 (—11), Zemun 260 (+4), Pancsevo 240 (—5), Szmederevo 330 (—2), Orsava 281 (—9). Dráva: Osziyek 90 (—0), Mitrovica 509 (—5). Száva: Zagreb 16 (—4), Sabac 327 (—3), Beograd 228 (—6), Tisza: Senta 66 (—14), Becsej 48 (—12), Titel 188 (—7).

HIREK

— **Öfelsége köszönete a december elseji ünnep alkalmából érkezett üdvözlésekért.** Beogradból jelentik: Öfelsége a király kabinetirodája december másodikán a következő kommunikét adta ki: »Öfelsége Alekszandar király december elsején az ország területről és külföldről nagyszámú üdvözlést kapott, amelyben hazafias érzés és alattvaló hűség nyilvánult meg Öfelsége és a felséges királyi ház iránt. Öfelsége kabinetirodája legfelsőbb utasításra köszönetét fejezi ki az üdvözlésekért úgy a magánosoknak, mint az intézményeknek és egyesületeknek.«

— **Szavkovics Szevan építésiügyi miniszter Szuboticán.** Szavkovics Szevan építésiügyi miniszter hétfőn este Beogradból jövet Szuboticán keresztül Bécsbe utazott. Az építésiügyi minisztert sulycs lábaj kinozza. Az építésiügyi miniszter néhány hetet fog Bécsben tölteni gyógykezelés céljából.

— **A noviszadi polgármester Beogradban.** Noviszadról jelentik: Dr. Borota Braniszlav polgármester Beogradba utazott, hogy megsürgesse annak a törvénynek a melletti végrehajtását, amelyben kimondták Petrovaradinnak Noviszadhoz való csatolását. A törvény keresztülvitelére elsősorban azért van szükség, mert Noviszad város nem akarja elkészíteni költségvetését, míg a csatlakozás formálisan meg nem történt.

— **Ünnepi istentisztelet Beogradban a pápa pappá szentelésének ötvenedik évfordulóján.** Beogradból jelentik az Avala: Vasárnap december nyolcadikán a beogradi Krisztus király templomban XI. Pius pápa pappá szentelésének ötvenedik évfordulója alkalmából ünnepi istentisztelet lesz. A délelőtti tíz óraker tartandó misét Rodics Rafael beogradi érsek fogja celebrálni és ő mond prédikációt is. Vasárnap délután öt óraker a munkáskamara nagytermében ünnepi akadémia lesz.

→ Dr. Korosec erdőügyi miniszter külföldre utazott. Beogradból jelenti az Avala: Dr. Korosec Antun ordó- és bányaiügyi miniszter kedden külföldre utazott. Távolította alatt dr. Franges Otton földművelésügyi miniszter fogja helyettesíteni.

— Áthelyezett szubotical pénzügyi tisztviselő. A pénzügyminiszter Dimitrijević Rada szubotical pénzügyi tisztviselőt, az adóigazgatóság előadóját Szrpski Petrovacra helyezte. Az adóigazgatóság tisztviselői kara hétfőn este társasvacsorát rendezett Dimitrijević tiszteletére, akit Grabovac Szepean adóigazgató bucsuztatótt el a tisztviselői kar nevében.

— Előadás a noviszadi Matica négyzetemen. Noviszadról jelenti: A Matica Szrpska négyzetemen szerdán, december 4-ikén, dr. Illic Marijo előadást tart a fiatalokurak bírójának gondolkodásáról és a gyermekbűnözőkről.

— December 7-ikén nyújtják át a noviszadi női zeneegyesületnek Ófelsége Alekszandar király ajándékát. Noviszadról jelenti: Mint ismeretes, a noviszadi női zeneegyesület nyerte el Beogradban a néhány héttel ezelőtt megtartott országos dalversenyen az első díjat, Ófelsége Alekszandar király aranydíját. A női zeneegyesület most értesítést kapott Ófelsége kabinet-főnökétől, hogy az aranydíjat néhány napon belül Noviszadra érkezik és azt Ófelsége képviselője át fogja adni a zeneegyesületnek. A női zeneegyesület szombaton a Szlobodában hatodik önálló hangversenyét rendezi és ennek a keretében történik az aranydíjra ünnepélyes átadása. A szombati hangversenyen dr. Mocs Sándorné, Waldner Edit és Berics Gabriella működnek közre. A női zeneegyesület énekkeze Adamovics, Lajovic, Konyovics, Manojlovics, Pejacsevics Dóra grófnő, Sztancsics, Stolzer és Stajevics szerzeményeit adja elő.

— A külügyminiszterium megküldte a gazdasági szervezeteknek a vámfegyverszüneti konvenciók tervezetét. Beogradból jelenti az Avala: A külügyminiszterium az ország valamennyi gazdasági szervezetének megküldte a vámfegyverszüneti konvenciók tervezetét. A konvenciókat egy nemzetközi konferencián fogják tárgyalni, amely a jövő héten ül össze. A tervezet értelmében a konferencián résztvevő államok kötelezik magukat arra, hogy két-három éven belül nem emelik a kiviteli vámokat és a külföldi árucikkeket nem utíják nagyobb megterhelésekkel, mint a belföldieket. A külügyminiszterium ki fogja jelölni azt a bizottságot, amelynek feladata lesz, hogy Jugoszlávia érdekeit védje a nemzetközi vámfegyverszüneti konferencián.

— A beogradi Obilics Ifjúsági dalárda hangversenye Noviszadon. Noviszadról jelenti: A száznegyven tagu beogradi »Obilics« egyetemi ifjúsági dalárda noviszadi hangversenyét az Ingenykenyér egyesület rendezésében december 14-ikén tartják meg.

— A szubotical Rotary-klub ülése. A szubotical Rotary-klub szerdán este a Beograd-szálló különteremben tartja szokásos heti ülését és vacsoráját. A vacsora pontosan nyolc órakor kezdődik.

— Országos kamarai konferencia Beogradban. Beogradból jelenti az Avala: A ljubljana kereskedelmi és iparkamara kezdeményezésére az ország kamaráinak képviselői december tizenhetedikén együttes konferenciára ülnek össze Beogradban. A konferencián többek között konkrét javaslatokat fognak kidolgozni az egyes kamarák közötti munkafeladatokról, a kamarák kooperációjáról és tárgyalni fognak a kamarai hatáskör kiterjesztéséről, továbbá az ipari statisztika megszervezéséről. Ugyancsak tárgyalás alá veszik a konferencián a mezőgazdasági termékekről és a külkereskedelemtől szóló törvény alkalmazásának kérdését is.

— A világ legnehezebb gáza. A világ legnehezebb gáza a Sirius újonnan felfedezett kisértő bolygójának a gázmagva. Ez a »gáz« 2600-szor sűrűbb a platinánál. Egyetlen ezzel a gázzal megtöltött gyufaskatulya 100 kilogrammot nyomna.

— Emelkedik Németországban a munkanélküliek száma. Berlinből jelenti: Németországban a munkanélküliek száma november 15-ikén egymillió tizenhatezer volt. Az elmúlt két hét alatt a munkanélküliek száma százhuszonezerezzel emelkedett.

— A zagrebi polgármester ha vanodik születésnapja. Zagrebból jelenti: Dr. Srkulj Sztjepán, Zagreb város polgármestere kedden ünnepelte meg születésének hatvanadik évfordulóját. Ez alkalomból a város tisztviselői kara tiszteleggett a polgármesternél. Dr. Srkulj Sztjepán barátai a városi pinceszobában bankettet rendeztek tiszteletére.

— Feloszlott a beogradi tartomány legzőegyesülete. Becekerekéről jelenti: A beogradi tartomány legzőegyesülete Becekereken a volt megyeháza nagytermében közgyűlést tartott amelyen Bozsik Szevetozar sztaribecseji legző elnökölt. A közgyűlés megnyitása után Pauljev Ilija titkár beszámolt az egyesület eddigi működéséről, majd előterjesztette a választmány javaslatát a tartományi egyesület megszűnéséről és a dunai hátság egyesület megalakulásáról. A közgyűlés elfogadta a javaslatot, egyben elhatározta, hogy küldöttséget menseszt Popovics Daka bánhoz, akit üdvözölni fognak és támogatását fogják kérni.

— A Salvarsan felfedezőjének özvegye nagyöszezil alapítványt tett tudományos kutatások céljaira. Berlinből jelenti: Ehrlich német orvosprofesszornak, a Salvarsan felfedezőjének özvegye a napokban száz-ezer aranymárkás alapítványt helyezett letébe a ber-

lini tudományegyetemnél. Az alapítvány kamataiból minden évben meg fogják jutalmazni az orvosegyetemnek azokat a hallgatóit, akik a bakteriológiai és szermutatória terén önálló eredményeket érnek el és általában tehetségeseknek mutatkoznak.

— Meghalt a Prva Hrvatska Stedionica központi igazgatója. Zagrebból jelenti: Kedden éjszaka hetvenéves korában meghalt Zagrebben dr. Vrbanics Jura, a Prva Hrvatska Stedionica igazgatója, ismert pénzügyi szakértő, volt egyetemi tanár. Dr. Vrbanics mint a zagrebi báni hivatal napidijasa kezdte karrierjét és fokozatosan haladt felfelé az egyetemi katedráig, majd onnan a nagy horvát takarékpénztár igazgatói székébe. Nagy tudományos munkásságot fejtett ki, igen sok jogi könyve jelent meg és Zagreb tudalmi életében nagy szerepet játszott.

— Felemlik az angol miniszterek fizetését. Londonból jelenti: A Press Association közlése szerint az összes pártok egyhangú helyesléssel fogadták a miniszterelnöknek azt az elhatározását, hogy pártközi bizottságot küld ki a miniszteri fizetések rendezésének tanulmányozására. Általános ugyanis az a vélemény, hogy ez a kérdés revizóra szorul a küldendő bizottság valószínűleg azt az 1920. évi javaslatot veszi majd alapul, amely szerint a miniszterelnök fizetése évi nyolcezer fontra volna emelendő, a kabinet többi tagja pedig személyenként ötezer fontot kapna.

— Gramofonfelvétel készült az új szubotical zsidó főkéntor legszébb énekszámairól. Jura Ferdinand, a szubotical zsidó hitközség új főkéntora az Edison-Penkala társaság megbízásából nemrégiben több számú éneket gramofonfelvétellel rögzített. A lemezek már elkészültek és Szuboticián Deutsch Izidor optikai szaküzletében kaphatók. Egy-egy lemez ára huszonehét dinár.

— A katonai vitézségi éremmel akarják kitüntetni Clemencaut. Párisból jelenti: Pezet képviselő levelet intézett Tardieu miniszterelnökhez, amelyben felszólítja, hogy Clemencaut emléke iránti tiszteletből adományozzák Clemencaunak halála után a legnagyobb katonai kitüntetést, a francia katonai vitézségi éremet. Ezzel kapcsolatban a parlament folyosóján megjegeztek, hogy képviselők egy csoportja már egy-izben javasolni készült Clemencaunak a vitézségi éremmel való kitüntetést és nemzeti adomány juttatását, Clemencaut azonban határozottan visszautasította ezt a tervet.

— A vatikáni merénység nő felevezőre Smith páspökkel. Stockholmból jelenti: Arnstadt Gudrun Margit, a római Szent Péter templomban történt merénylet tettesének Stockholmban élő rokonai Smith páspök több levelekre akadtak, amelyek nagyon szenvedélyes hangvételűek. A család ezekből a levelekből arra következtet, hogy a páspök nagy hatással volt a fiatal hölgyre. A leveleket a család elküldte a római svéd követségnek, mert fontos adatokat tartalmaznak a vizsgálat szempontjából. Maga Arnstadt Gudrun Margit a családhoz intézett leveleiben, amelyet a merénylet után írt, többek között ezt írja: »Ugy eszelekedtem, ahogy kellett, ha nem akartam a halálosnyitólás közepette elpusztulni. Ne legyenek szomorúak, mert rosszabb lett volna, ha másképpen eszelekedtem.«

— Fagyhullám Amerikában. Newyorkból jelenti: Az Egyesült Államok északi tartományaiban újabb fagyhullám lépett fel, amelynek már eddig hatvan halottja van. Az Enley-i vasúti katasztrófa, amelynél hűtőre virradó éjjel tíz utas vesztette életét, szintén az óriási hidegre vezethető vissza, amely megperesztette a síneket. Az ujjföldandí partvidéken dühöngő hóvihar a hajóforgalmat teljesen megakasztotta. Az utóbbi napokban nyolc kisebb hajó tünt el nyomtalanul a partvidéken. Ugy látszik nem tudtak megbirkózni a hóviharokkal és elsüllyedtek.

— Kilencszázkilencvennégy csőd volt ebben az évben az országban. Zagrebból jelenti: A jugoszláv hitellezői védőegylet kedden adta ki november havi jelentését, amely szerint november hónapban 85 csődöt jelentettek be, ötlet kevesebbet, mint a múlt év novemberében. Ebből Szerbiára 68 esik, Szlovéniára és Dalmáciára nyolc, Horvát-Szlavonországra 6, a Vajdaságra 2 és Bosznia-Hercegovinára 1. Január elsejétől november végéig összesen 994 csőd volt a múlt évi nyolceszázharminccal szemben, tehát 164-el, illetve husz százalékkal több. A Vajdaságban 13 százalékkal kevesebb volt, mert amíg a múlt év 11 hónapjában 55 volt, addig ebben az évben csak 48 van. Szerbiában 31 százalékkal emelkedett a csödédek száma, mert a múlt évi 609 csöddel szemben ezidén 793 volt.

— A világ leghosszabb neví sajtja. Berlinből jelenti: A leghosszabb neví sajtot most hozták forgalomba Oberammergauban. A híres passziójátékok emlékére nevezték el ezt a sajtot, amelynek neve ez: Oberammergaupassziójátékalpenkräuterkrös. Erdélyi katesfrühstückskäse. Az új sajt szép sikert aratott, de eddig még nem akadt vevő, aki teljes nevében kérte volna a boltban ezt a különös kreációt.

— Mennyit keresett az amerikai rádió? Newyorkból jelenti: A Radio Corporation of America a napokban tette közzé az év első kilenc hónapjáról szóló üzleti jelentését, amely szerint a vállalat 123,7 millió dollár forgalom mellett 13,7 millió dollár hasznot ért el.

— Beogradban bemutatják a szférák zenét érzőkeltető készüléket. Beogradból jelenti: Aki az elmúlt szombat este elment a beogradi Menage színház épületébe, az élvezhette a szférák zenekarának muzsikáját. Szombaton este nagy világvárosokban történt bemutatások után Beogradba is eljutott a »Teremin vox«, Teremin Law leningrádi egyetemi tanár találmánya. Az új találmány szerint a levegőben lévő elektromos hullámokból egy kis készülék segítségével zenei hangokat lehet kicsalni. A Teremin-féle találmány lényege a következő: A zenei egy elektromos izolátorra áll, mellébe egy dróttelkeresekkel ellátott készülék van helyezve és a tenyerének különböző helyzetbe való állításával az éterből a legesodlatosabb és a legtekéletesebb hangokat hozza ki. Azok a zenei hangok, amelyeket ilyen módon csálnak elő az éterből, szinte a legtekéletesebbek, mivel a dinamikusuk a végtelenségben végződik. Eddig még nem hallott magas és mély hangokat hallottunk a Teremin Vox szombati előadása alkalmával. A Teremin Vox készülék előtt két német muzsikuskísérletezett az éteri zenével és pedig Tauban és Kissen, akik készülékükkel Grieg, Rimski, Korzakov, Puccini, Wagner dalműveit és zeneszámait adták elő. Az előadás a hallgatóságra lenyűgöző hatást gyakorolt. A Teremin Voxot jelenleg Németországban állítják elő és egy készüléknek az ára 250 márka. A találmány mindössze két éves. Teremin Law a leningrádi állami fizikai intézet tanára valóban egy új világcsodát fedezett fel ezzel a találmányával. Néhány év múlva két Teremin Vox készülékkel operaelőadásokat lehet tartani és mozielőadásokat kísérő zenével ellátni. A Teremin Voxot be fogják mutatni Jugoszlávia többi nagyobb városában is.

— Igazságmérő kísérletek Amerikában vizsgálati foglyokon. Newyorkból jelenti: Colvin, Washington állam főügyésze, érdekes kísérleteket folytat vizsgálati foglyokkal, akiknek szavahihetőségét vérnyomásmérő készülékkel próbálja megállapítani. A készülék pontosan jelzi a kihallgatás tartama alatt a vizsgálati fogoly vérnyomását. Az új műszer tudományos neve pneumocardio-sphygmometer. A köznyelv egyszerűen csak hazugságmérőnek hívja. Egy gyilkossági bűnygyben a készülék állítólag már igen jó szolgálatokat tett a rendőrségnek. Egy múlt év szeptemberében elkövetett gyilkosság gyanúsítottjánál alkalmazták az új műszert. Mikor az államügyész megemlítette azt a várost, ahol a gyilkosság történt, a hazugságmérő hirtelen erős vérnyomást mutatott. A newyorki lapok mindenestre megjegyzik, hogy a gyanúsított a tárgyaláson később azt mondta, hogy a vérnyomást jelző készülék bekapcsolása előtt valami szörnyű oltották be.

— A bolhafogás világbajnoka. Akármennyire is modernizálta az új kínai rendszer a mennybirodalmat, néhány régi népszokást nem tudott kiirtani. Így például Kanton környékén még mindig rendkívül divatos népies szórakozás a bolhafogóverseny. Összeült egy kisebb társaság, összegyűjtettek néhány kutyát és macskát s megkezdődik az izgalmas verseny, hogy ki tud több bolhát találni az állatok bundájában? Most Kantonban egész komoly bolházó versenyt rendeztek, amelynek győztese egy Lu-Csun nevű kuli volt. Ez a kuli úgy látszik éveken át trenirozhatott, mert hat óra alatt nem kevesebb, mint 13.400 bolhát fogott és küldött el az árnyékvilágból. A jelenlevők szerint Lu-Csun bravuroz ügyességgel dolgozott és egész sereg bolhát ugrás közben fogott el. A bolhák réme, mint az u'ságirók, akik győzelmé alkalmából meginterjuvozták, megállapították, teljesen műveletlen ember. Azt sem tudja, hogy világháború volt és nem tudta megnevezni egyetlen európai nemzet nevét sem.

— **Impozáns részvétel mellett temették el dr. Hacker Kálmánt.** Szentáról jelentik: Az egész városban általános részvételt keltett dr. Hacker Kálmán gimnáziumi tanár halála. Mrkobrad Györgye, a szentai gimnázium igazgatója a tanári kart rendkívüli konferenciára hívta össze és azon kegyeletes szavakkal emlékezett meg a kiváló tanár érdemeiről. Érdemeit jegyzőkönyvben örökítették meg és elhatározták, hogy a temetés napján, kedden, az intézet gyásznapot tart, gyászjelentést ad ki és a tanári kar a gimnázium ifjuságával együtt természetleg vesz részt a temetésen. A konferencia után az igazgató tolmácsolta a tanári kar gyászát a gyászoló család előtt. A zsidó Szentegylet rendkívüli ülésén dr. Vig Károly, az egyetel ügyésze, kegyeletes szavakkal emlékezett meg az elhunyt érdemeiről. Indítványára kimondták, hogy a halottat a zsidó hitközség halottjának tekintik. Kedden délután két órakor óriási részvétel mellett temették el dr. Hackert. A gyászháznál dr. Méri Sándor bucsuztatta az elhunytat költői szárnyalású beszédben. A koporsót a halottas házból a gimnázium elé vitték, ott Kovácsévics Szevetolik tanár bucsuztatta meg a megható beszéddel. A temetőben Szőke Dezső tanár sok-sok ezer diák nevében mondott megható bucsúbeszédet.

— **Óriási rádióállomás épül Németországban.** Berlinből jelentik: A német birodalmi rádióállomás elhatározta, hogy Stuttgart mellett óriási méretű birodalmi rádióállomást építtet. Az építkezési munkálatok kilenc hónapig tartanak és ezalatt az idő alatt a leadóállomás finom műszerei és gépezetei is elkészülnek. A rádióállomás építésére azért van szükség, mert Prága mellett nagy leadóállomás épül, amely hatvan kilowatt energiával fog dolgozni és ezzel lehetetlenné teszi a német állomások zavartalan vételét.

— **Chaplin Krisztus-filmét szeretne csinálni.** Charlie Chaplin meglepő nyilatkozatot adott most az egyik amerikai lapnak. Arról beszélt, hogy életének legnagyobb álma: egy Krisztus-film. Ő szeretné eljátszani a filmben a Megváltó szerepét. — Soha se fogom ezt a tervet megvalósítani — mondotta Chaplin — mert az egész világ felháborodna, ha megtudná, hogy Charlie akarja a filmben ábrázolni a Megváltót. Pedig valakinek végre egyszer meg kellene csinálni az igazi Krisztus-filmét, amely megmutatná a Megváltó igazi, evangéliumi arcát. Egyszer láttam egy Krisztus-filmet, de kétségbeesetten rossz volt. A Megváltót minden dráma és minden film rendezője hosszú hajjal, fehér köpenyben, nem természetes gesztusokkal ábrázolja. Így nem lehet közel hozni a közönség szívéhez. Ezekre a rekvizitumokra nincs szükség, a rendezőnek és a színésznek ki kellene hozni Krisztus mély emberi közvetlenségét és egyszerűségét. Mint olyan embert kellene bemutatni, aki boldogságot és derült sugárzást ki magából és szelíd jókedvet keltett mindenütt, amerre megjelent.

— **Zsebmetészs gyanúja miatt letartóztattak egy emigráns orosz nőt.** Noviszadról jelentik: Mohr Anna noviszadi asszony Zsabalyról Noviszadra akart utazni. Amikor az asszony a jegyét váltotta, észrevette, hogy valaki többször meglöki. Körülnézett és egy jólöltözött asszonyt látott maga mellett, akire azonban nem gyanakodott. Később, amikor beszállt a vonatba, megállapította, hogy zsebéből kilopták zsebkendőjét, amelyben hatszáz dinár volt. A gyanúja a jólöltözött asszonnyra irányult, akit a mozgó vonaton egy másik szakaszban meg is talált. Szólt a kalamaznak, aki az asszonyt őrizetbe vette, de amikor a vonat Rimski-sancevi állomásra érkezett, a gyanúsított asszony leugrott a vonatról és futni kezdett. Többen üldözöbe yerték, elfogták és beszállították Noviszadra, ahol átadták a rendőrségnek. Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy Kohanski Fedorának hívják, orosz emigráns.

— **Varró- és szabászat tanfolyam Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi szerb jótékony nőegylet a miniszterium engedélyével december 11-ikén a női polgári iskolában varró- és szabászat tanfolyamot nyit. Beiratkozni naponta délelőtt 8—12-ig a Kujeginje Zorka tér 20. számú házban lehet.

— **Eltérlik az egyetemi tandíjat Franciaországban.** Párisból jelentik: Pierre Marraud francia közoktatásügyi miniszter a minap terjesztette be a kamarának tőrcája 1930. évre szóló költségvetését, amely azzal az újítással kedveskedik a francia egyetemeken és főiskolákon tanuló ifjuságnak, hogy a jövő iskoláivól kezdve teljesen eltérli a különböző tandíjakat. A francia egyetemek tandíja eddig is aránylag sokkal alacsonyabb volt, mint az egyéb külföldi főiskoláké, ezenkívül pedig a külföldi és francia diákok között semmi különbség sem volt sem a tandíj nagysága, sem pedig a vizsgaszabályzatok tekintetében. Érdekes azonban, hogy a francia közoktatásügyi miniszter tervezett intézkedése nem keltett mindenütt egyforma meglepetést, így például a kormánytámogató »Le Temps« ennek antidemokratikus jellegét emeli ki, mondván, hogy igazságtalan, hogy gazdag szülők gyermekei semmiméni tandíjat ne fizessenek hosszú évek alatt folytatott tanulmányaik alatt és ezáltal egyrészt az államot, másrészt az önálló büdzsével rendelkező főiskolákat nagy jövedelemtől fosztják meg. A támadások ellenére nem kétséges, hogy a francia parlament megszavazza a tervezett intézkedést, amely jövő ősszel érvénybe is lép.

— **Meghalt a nepali maharadzsa.** Londonból jelentik: Nepal Indiai állam maharadzsa hatvanhét éves korában hirtelen meghalt. A nepali maharadzsa ögyike volt a világ leggazdagabb uralkodójának, akinek fantasztikus értékű kincsei voltak. Az elhunyt uralkodó gyakran tett nagyobb utazásokat Amerikában és Euró-

pában és mindkét világrész majdnem valamennyi nagyobb városában megfordult. Utazásaira mindenkor nagy szolgaszemélyzetet vitt magával és bőkezűséggel, valamint exotikus allűrjével mindenütt óriási feltűnést keltett. Az ő nevéhez fűződik az indiai rabszolgáság eltörlése.

— **The Five Modern Minstrels Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Noviszadnak vasárnap és hétfőn nagy zenei szenzációja lesz: a világhírű The Five Modern Minstrels néven ismert jazz-énekkar fog két hangversenyt rendezni. A jazz-énekkar a világ minden nagy színpadán hatalmas sikert aratott. Mindkét hangversenyt a Juda Makkabi rendezi.

— **Bálint József füttyművész koncert-estje a szubotical Városi Kávéházban.** Bálint József füttyművész, akinek már jelentős sikerei voltak és legutóbb a rádióban is füttykoncertezett, december 4 és 5-ikén este fél tízkor fellép a szubotical Városi kávéházban, ahol zenekari kísérettel operarészleteket és modern dalokat ad elő.

— **Megvizsgálták Szuboticon a magánmencet.** A szubotical állategészségügyi hivatal a katonai és rendőri hatóság kiküldötteinek jelenlétében hétfőn és kedden vizsgálta meg a szubotical magánmencet.

— **A szubotical evangélikus nőegylet értekezlete.** A szubotical evangélikus nőegylet december 8-ikán, vasárnap délután három órakor az evangélikus paplak tanácstermében előkészítő értekezletet tart a szokásos karácsonyi-ünnepély megrendezése és a szegények téli segélyezésére ügyében. Az egyesület vezetőse felkéri az evangélikus egyház tagjait, hogy az értekezleten minél nagyobb számban jelenjenek meg. Egyben közli az egylet, hogy a karácsonyi ajándékul a szegényeknek szánt adományokat minden kedden, csütörtökön és szombat délután 3—5 óráig lehet átadni a paplak irodájában.

— **A beogradi Jugoszlávija Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A beogradi Jugoszlávija vasárnap, december nyolcadikán Noviszadon a Juda Makkabival fog barátságos mérkőzést játszani.

— **Levetette magát a földművelésügyi miniszterium negyedik emeletéről egy vád alatt álló tisztviselő.** Beogradból jelentik az Avala: Kedden délután öt órakor a földművelésügyi miniszterium negyedik emeletéről az udvarra vetette magát Oblat Josip a miniszterium statisztikai osztályának tisztviselője. Oblat nyomban szörnyet halt. A tisztviselőt, aki letartóztatásban volt, egy detektív kísérte a miniszteriumba hogy ott átadja hivatalát és Oblat egy öröklendőt pillanatot használt fel tettenek elkövetésére.

— **Ebben a hónapban tárgyalják a noviszadi vitrólok mérnyület bünperét.** Noviszadról jelentik: Október 13-ikán este hét órakor Noviszadon a Grossinger-ügyosztár előtt Lavrac Mária noviszadi varrólány vitrólos merényletet követett el Ivanovics Iván ügynök ellen, akivel előzőleg szerelmi viszonyt folytatott. A fiatalember súlyosan megsebesült és még mindig a kórházban ápolják. Az ügyészség most elkészítette a vádiratot a merénylő lány ellen, akit az ügyészség súlyos testi sértés bűntettével vádol. A bűnpört még december hónapban tárgyalásra tűzik ki

— **A kisgyermek tűzhalála.** A szubotical törvényeszen kedden tárgyalta dr. Vasziljevics Ljuba tanácselnök büntető tanácsa a gondatlanságból okozott emberölés vétségével vádolt Eszes Mária szentai munkásszony bűnügyét. A vád szerint az asszony 1929 július 4-ikén Szentán a konyhájában kenyeret akart sütni, a kemencében szálmával tüzelt és a padlón is száma volt elszórva. A konyhában egy ágyban feküdt és aludt az asszonynak egy héthónapos fia. A kenyérsütő kemencéből kiesapott a tűz és meggyulladt a konyhában széthullott száma, amittől azután a butorok is tüzet fogtak. Az asszony felkapta a gyermeket, hogy ki vigye az égő konyhából, de elejtette és a gyermek olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy belehalt sérülésébe. A kedden megtartott főtárgyaláson a vádat dr. Mátics Alekszandar ügyész képviselte, a védelmet dr. Aradzki Iván szentai ügyvéd látta el. A vádolt asszony kijelentette, hogy a szerencsétlen alkalommal, amikor egyetlen kis gyermeke megégett, mindent elkövetett, hogy a kis gyermeket kihozza az égő konyhából. Amikor a kenyérsütő kemencéből a láng kicsapott, ő maga is az arcán és kezén súlyos égési sebeket szenvedett, a haja és ruhája is meggyulladt. Majdnem esztét veszítve kapta fel a kis gyermeket az ágyból, de a nagy füstben elsédült és a gyermeket elejtette. A tűzi lármdára odasiető emberek őt is eszméletlen állapotban találták. A kihallgatott tanuk mindenben igazolták a vádolt védekezését. A perbeszédet után a bíróság a vádolt asszonyt felmentette az ellene emelt vád alól, miután nem merült fel bizonyíték a bűnössége felől. Az ítélet jogerős.

— **Szarajevó—Noviszad városközi futballmérkőzés.** Noviszadról jelentik: A Sarajevó—Noviszad városközi futballmérkőzést december 17-ikén játsszák le Noviszadon.

— **Megnyílt az újonnan épült somsicsevoi elemi iskola.** A somsicsevoi elemi iskolát, amelynek építését nemrég fejezték be, kedden délelőtt ünnepélyesen megnyitották. Az iskolai ünnepélyen Vujics Radonjr tanfelügyelő jelent meg a tanügyi hatóságok képviselőiben. A somsici elemi iskola teljesen modern épület és fűrdővel is el van látva.

— **Kutatástörték az Egyesült Államokból Washington egyenes leszármazottját.** Newyorkból jelentik: A bevándorlási törvény szigorú rendelkezései az Egyesült Államok első elnökének, George Washingtonnak ivadékait sem kímélik. Néhány nappal ezelőtt kiutasították New-Jersey államból Leon J. W. Washington belga ügyvédet, aki hat hónappal ezelőtt érkezett az Egyesült Államokba. Leon Washington a nagy elnök egyenes leszármazottja, aki azonban csak hat hónapos tartózkodási engedélyt kapott. Miután a belga kvóta igen alacsony, a letelepedési engedélyt nem tudta megkapni és kénytelen volt visszatérni Belgiumba.

— **A noviszadi Nemzeti Színház színtársulatának vendégzereplése Szrbobrában.** Noviszadról jelentik: A noviszadi Nemzeti Színház színtársulata, amely jelenleg Sztaribecsejen vendégzereplé, december 15-ikén megkezdti Szrbobrában tizenöt astere terjedő vendégzereplését. A színtársulat Nusics Miniszterné című darabjával kezd meg előadássorozatát, amelyek iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul meg Szrbobrában.

— **A noviszadi Francia Klub Clemenceau-estje.** Noviszadról jelentik: A Noviszadi Francia Klub hétfőn este Clemenceau-estét rendezett, amelyen a dunai bán képviselőtében dr. Léderer báni tanácsos jelent meg. A hallgatóság sorában számos előkelőség foglalt helyet, köztük Djokics Gyura tábornok, Csirics Irenej püspök, Mitrovics Zsivojin és Zsivkovic tábornokok. Az előadást dr. Csirics Szilvókö ügyvéd beszéde nyitotta meg, majd Loránd Claire, a kereskedelmi akadémia tanára tartott értekes és érdekes előadást Clemenceau történelmi jelentőségéről. A közönség az előadás után melegen ünnepelte az előadót.

— **Harmadfél millió dollárt kér Hoover közutak építésére.** Washingtonból jelentik: Hétfőn kezdődött az amerikai kongresszus téli ülészaka. Hoover elnök javaslatot terjesztett be a munkanélküliség csökkentésére. A javaslatban az amerikai kormány három és fél millió dollárt irányoz elő utépítésre.

— **Másfélmillió dinárért kelt el Goldsmith Olivér egyetlen versének kézirata.** Londonból jelentik: Londonban a napokban áruba bocsájtották Goldsmith Olivér verseinek kéziratait. A kéziratok darabjairt átlag ezerkétszáz fontot fizettek. A »The Haunch Venison« című költemény kézirataért egy millió háromszázötvenezer dinárt fizetett egy mügyűjtő.

— **Megkerült az eltűnt noviszadi kisdíák.** Noviszadról jelentik: Néhány nappal ezelőtt eltűnt Noviszadról Szentiványi Miklós fűszerkereskedő Gyula nevű fia, aki a kereskedelmi iskola első osztályának tanulója volt. A fiu hátra hagyott levelében azt írta, hogy öngyilkos lesz. A szülők kétségbeesett nyomozást indítottak eltűnt gyermekük felkutatására, de a nyomozás nem vezetett eredményre. A napokban a szülők Nisből levelet kaptak elveszettnek hitt gyermeküktől, amelyben a fiu azt írta, hogy tovább utazik, rajzol és fest és sorra látogatja a mecseteket, amelyek nagyon tetszenek neki. A fiu édesapja azonnal Nisbe utazott és alighogy a vonatból kiszállt, azonnal megtalálta fiát, akit hazavit

Tudja Ön már mi az a „STANDARDYN 4“?

— A becskerekli zsidó szentegylet elnökválasztó közgyűlése. Becskerekéről jelentik: Dr. Juliusz Ármin tragikus halálával megüresedett a becskerekli zsidó Szentegylet elnöki széke, amelynek betöltése céljából a Szentegylet vasárnap délután rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen dr. Neumann Gyula hírközszégi elnök elnököl, aki megnyitó beszédében megemlékezett az elhunyt Juliusz Ármin érdemeiről, majd felhívta a megjelenteket, hogy a hagyományokhoz képest lehetőleg egyhangulag válasszák meg, az új elnököt. Mivel azonban a két jelölt: Székely Ignác gabonakereskedő és Günsz Gábor gabonakereskedő hívei között a megválasztás nem jött létre, elrendelte az elnök a szavazást. Tommer Sándor, a szavazatszedő bizottság elnöke hirdette ki a szavazás eredményét, amely szerint Székely Ignácra 63, Günsz Gáborra pedig 44 szavazatot esett, két szavazólap pedig üresen érkezett be. Ezek alapján dr. Neumann Gyula Székely Ignácot megválasztotta elnöknek nyilvánította. Ezután háromtagú küldöttség hívta meg Székely Ignácot a közgyűlésre, akit dr. Neumann Gyula és dr. Niedermann Mór főrabbi meglepő szavakkal üdvözöltek. Ezután Székely Ignác székfoglaló beszédet tartott, amelyben biztosította a közgyűlést oadaó működéséről és a tagok támogatását kérte munkájához.

— Lelkészil áthelyezések. A szuboticei püspökség rethi Ferenc római katolikus káplánt Szuboticáról Horgosra és Firányi Lajost káplánt Horgosról Sztara-Kanizsára helyezte át.

— December 15-ikén választják meg a szuboticei evangélikus lelkészt. Jahn Jakab evangélikus főesperes néhány napig Szubotiban tartózkodott és vasárnap az evangélikus templomban hitszónoklatot tartott. Istentisztelet után az evangélikus presbiterium ülést tartott, amelyen a Szántó Róbert elköltözésével megüresedett lelkészi állás betöltésének kérdésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy a szuboticei lelkész állásra Sostarec József légrádi lelkészt hívják meg. Az evangélikus egyházközösség december tizenötödikén ülést tart és az alkalommal megejtik a lelkészválasztást.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka

— Szász István-émlékezt Sztaribecsejen. Sztaribecsejéről jelentik: A sztari-becseji jótkönyv magyar-nőegylet a napokban rendezte meg dr. Szász István-émlékeztését, az Imperia-szálló nagytérképén. Dr. Draskóczy Ede megnyitó beszédét, amelyben Szászról mint költőről, népdal szerzőről, mint a szerb-magyar kultúra közeledés egyik lelkes uttorjáról emlékezett meg, Fetter Imre olvasta fel. A program többi számai Szász szerzemények és fordítások adták. Rác Imréné a legkedveltebb Szász-nótát énekelt el Gyarmathy Boriska zongora kísérete mellett, Cabaffy László Zmaj Jovan és Popovics fordításokat szavalta, Sándor Janka nagysikérel énekelt el a »Becsukodott a kiskapu« és »Zsid az anyám« című dalokat, Sándor Irénke zongora kísérete mellett, Gyarmathy Boriska színészi képességgel szavalta el az »Öreg Dacó Gáspár« című költeményt. Az »Akácfavirág« című karéneket Rác Imréné Tihanyi Lili, Sz. Komárcmy Kató, Sándor Györgyi, Gavanski Baba, Rauch Ilonka, Bácskay Vally, Sárvári Teri, Vécsey Böske, Sárvári Böske adták elő kitűnően. Fetter Imre, a »Szegény öregasszony« című költeményt szavalta el, majd Rác Imréné több dalt énekelt el Gyarmathy Boriska zongorakísérete mellett. A szép számban megjelent közönség az előadás után lelkesen ünnepelte a szereplőket. A kitűnően sikerült emlék-est megrendezése Vissy Károlyné, a karének betanítása pedig Rác Imréné érdeme.

— Meghalt özvegy Bicskey Kálmáné. December elsőjén délelőtt tíz órakor hosszas szenvedés után nyolcvan éves korában meghalt Szuboticán özvegy komorosi és bicskei Bicskey Kálmáné született bajsai Vojnits Mária. Az elhunyt uriaszony ismert tagja volt a régi Szubotica urti társadalmának. Halála kiterjedt előkelő rokonságot döntött gyászba. A gyászolók között vannak: özvegy báró Hoeller Bertram Istváné, született bajsai Vojnits Róza, ennek nővére és gyermekei, továbbá báró Hoeller Bertram Mária, özvegy Szentiványi Tiborné, született báró Hoeller Bertram Josefa, báró bajsai Vojnits Sándor, báró bajsai Vojnits Sándorné, született felsőpuljai Rohoncey Szilárd, báró Vest Fedorné, született báró bajsai Vojnits Margit, Wettsheni Károlyné, született báró bajsai Vojnits Szilárd, báró dr. bajsai Vojnits Miklós, özvegy báró bajsai Vojnits Istváné, született nemes Szaboviyevits Danica sógornője és mások. Az elhunyt uriaszony temetése impozáns résztvétel mellett kedden délután folyt le a Fra Jese téri gyászházban. A gyászszertartás befejezése után a virágokkal elborított gyászkoosít hatalmas gyászoló tömeg kísérte a Bajai uti temetőbe ahol a koporsót a Vojnits-család sírboltjában helyezték örök nyugalomra

— Konrath-féle rádiót és Korhec-féle sonkát lehet nyerni a SzAND Mikulás-estjén. December 7-ikén rendezik meg a SzAND Mikulás-estjét a Bárány-szálló összes termeiben. A rendezőség minden igyekezetével arra törekszik, hogy a Mikulás-est felülmúlja a múlt évi kitűnően sikerült álarcosbált is és a meglepetések egész sorát készíti elő, amelyeket természetesen a legnagyobb titokban tartanak. Számtalan mókával foglalkoztatni a közönséget, többek között felállítják a Mikulás-ketrecet, a gyorsfényképező műtermet, azonkívül szépségversenyt és sorsolást rendeznek. A szépségverseny győzteseit értékes tiszteletdíjakkal fogják megajándékozni, míg a sorsoláson kitűnő Konrath-féle rádiót, Korhec-féle sonkát és egyéb értékes tárgyakat lehet nyerni. A tánchoz kitűnő jazzbandot szerződtek, amelyhez kisegítőként hatalmas megafonos rádiót szerelnek fel. A Mikulás-est, amely az idei szezon legsikerültebb és legfényesebb mulatságának ígérkezik, kilenc órakor kezdődik.

— Petrovoszelón is megalakul a Jadranszka Sztrazsa helyi szervezete. Petrovoszelóról jelentik: Vasárnap délután tartja alakuló ülését a Jadranszka Sztrazsa petrovoszelói szervezete. Az alakuló ülésen résztvesznek a sztari-becseji szervezet vezetői is.

— A jugoszláv kenderpiac helyzet. A jugoszláv kenderpiac az elmúlt héten sem hozott lényegesebb változásokat. Annak ellenére, hogy a kereslet szűk határok között mozgott, a termelők szilárdabb álláspontot foglaltak el, mint az utóbbi két héten és ez főleg a gabonánarak némi javulásának tudható be. Az elmúlt héten csak kis tételek kerültek eladásra változatlan árak mellett. A kenderfeldolgozás ezidén gyorsabban történt, mint tavaly. Raktáron nagy készletek vannak, bár a falusi kender beszerzése egyre nehezebbé válik, mert az áru mindjobban erős kezekbe kerül, amelyek nem hajlandók olcsó áron piacra dobni és bevárják a tavaszi áralakulást. Kócot változatlan árak mellett továbbra is keresnek.

— A Nova Literatura, a legnövösabb szerbnyelvű folyóiratok egyikének legújabb száma gazdag tartalommal jelent meg. A progresszív szellemű, modern technikai felkészültséggel szerkesztett lap hat dinárért minden árusítónál kapható.

— Mennyi adót fizettek Szentán októberben és novemberben? Szentáról jelentik: A városi adóhivatal kimutatása szerint október hónapban 822.000 dinár állami, 375.000 dinár városi, 29.000 dinár tartományi és 100 dinár kamarai adót, november hónapban pedig 3.081.000 dinár állami, 1.120.000 városi pót-, 124.000 dinár tartományi és 600 dinár kamarai adót fizettek be.

— Öngyilkosság egy elhagyott szentai szálláson. Szentáról jelentik: A szentai rendőrség titokzatos öngyilkosság ügyében indított nyomozást. A szentai határban a hét évvel ezelőtt meggyilkolt Bálint János gazdálkodó elhagyott tanyáján felakasztotta magát egy harmincöt-nyegen év körüli, szegényesen öltözött ember, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. Az öngyilkosságot Dobó János gazdálkodó vette észre. Dobó a tanya előtt hajtott el kocsin és akkor látta, hogy a tanyaépület nyitott folyosóján a mennyezet gerendájáról egy ember lóg le. Azonnal értesítette a hatóságot, amely megindította a nyomozást.

— Felakasztotta magát a lakodalmán napján. Vinkovcáról jelentik: Megrendítő öngyilkosság történt a Vinkovci közelében levő Laszlovó községben. Kovács István laszlovói gazdálkodónak heűfőn kellett volna megülnie lakodalmát egy falubeli lánnyal. A menyegzőre megtettek minden előkészületet, a násznép is egybegyűlt és már éppen a templomba akartak indulni, amikor észrevették, hogy a vőlegény nincsen jelen. Kovácsot keresni kezdték és hosszas kutatás után felakasztva, holtan találták meg a padlás gerendáján. Az öngyilkosságot, mint megállapították, órákkal annak felidezése előtt követte el a vőlegény. Az öngyilkosság okának kiderítésére megindították a nyomozást.

— Házasság. Kemény Irma és Frank Miroslav e hó 3-ikán Noviszadon házasságot kötöttek.

Menjünk a gyermekekkel Reménylhez

— Új hivatalos órák a szentai városbázán. Szentáról jelentik: A szentai polgármesteri hivatal rendelkezése értelmében december hónaptól kezdve a téli hónapok folyamán a hivatalos órák a szentai városbázán délelőtt nyolc órakor kezdődnek és délután két óráig tartanak.

Legszebb ajándékdozok
Ruff cukorkaüzletben

Agyvértódulás, szívzorogás, nehéz légzés, félelemérzés, idegesség, migrén, lehangoltság, álmatlanság a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által igen sokszor megszüntethető. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a »Ferenc József« víz a makacs székszorulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Reményi fotóművész műtermi kiállításának legszebb darabjai a Városi Színházon levő kirakatban láthatók.

Köhögést, meghűlést, rekedtséget, tüdőbajokat biztos eredménnyel gyógyít a Sirofen. Gyógyszerárakban kapható.

Heumann Irén, Dora Menzler leipzigie egészségi és művészi testgyakorló iskolájának okleveles tanárnője december 1-én női és gyermek testgyakorló-tanfolyamot nyit a Labor-paalota I. emeletén. A tanfolyamon a napközben elfoglalt nők részére eső tanítás is tesz mérsékelt díj mellett. Beiratás naponta délelőtt 11—1 és délután 4—6 között az iskola helyiségében.

A száj- és garatüreg a legveszélyesebb út, amelyen át a betegségoközök szervezetünkbe kerülhetnek. Kávéházban a legeredményesebben a Dr. Wander-féle ANACOT-PASTILLÁK óvjak meg bennünket a náthától, influenzaától és torokbajtól. Ózítke jünk azonban oly készítményekről, amelyekkel mostanáan az Anacot-pastillát utánozzák!

KÖZGAZDASÁG

A nagykereskedelmi index-számok október hónapban

Beogradból jelenti az Avala: Október hónapban a nagykereskedelmi index-számok a Narodna Banka adatai alapján a következő képet mutatják: Növényi termékek106.6 Állati termékek106.6

Ásványi termékek 84.4 Gyáripari termékek 89.9 Átlagos index 96.8 A korábbi kimutatásokkal összehasonlítva a következő index számokat kapjuk:

	1927	1928	1929 január	febr. márc.	április	május	június	július	aug. szept.	október
Növényi termékek	112.3	130.01	317.5	133.1	137.6	135.7	127.6	117.5	109.8	106.3
Állati termékek	104.3	108.6	102.5	109.0	109.0	110.2	110.0	109.5	113.3	113.7
Ásványi termékek	92.2	86.4	84.2	83.3	83.3	82.8	83.6	82.6	84.2	84.2
Gyáripari termékek	99.3	98.0	94.4	95.8	96.2	95.5	94.6	93.1	91.8	91.2
Átlagos index	103.4	106.2	104.4	105.5	106.6	106.0	104.0	101.0	99.7	98.6

SPORT

SzMTC.—Ferrum mérkőzés lesz
vasárnap a SzAND.-pályán

A bevételt a Ferrum szerencsétlenül járt játékosának
felségélyezésére fordítják

Néhány héttel ezelőtt a SzAND—Ferrum tartalék-csapatának bajnoki mérkőzésén, a Ferrum jobbszélsője, Ürmös Kálmán olyan szerencsétlenül csapott össze Sziklaival, a SzAND védőjátékosával, hogy lábát törte. A szerencsétlenül járt fiatal játékos azóta a kórházban ápolják. Tört lábát gipszbe tették és miután a gyógyulás folyamata normális, remény van arra, hogy Ürmös néhány hét múlva gyógyultan hagyja el a kórházat.

Ürmös vagyontalan munkás ember, aki keresetéből nemcsak magát tartja el, hanem öreg szüleit is állandóan segélyezte. A mérkőzésen történt baleset tehát nemcsak a szimpatikus játékos tette hetekre munkaképtelenné, hanem segélyre szoruló szüleit is jelentékeny időre megfosztotta a támogatástól. A sze-

rencsétlenül járt futballista egyesülete a Ferrum SC pótolni akarja most, amit Ürmös és szülei a mérkőzésen történt balesettel anyagiakban vesztek és elhatározta, hogy a támogatás nélkül maradt szülők segélyezésére mérkőzést rendez, amelynek egész bevételét Ürmösöknek juttatja.

A Ferrum felkérte a legnagyobb szuboticiai munkásegyletet az SzMTC-t, hogy első csapatával vegyen részt a jótékony célú mérkőzésen. A vasas csapat vezetősége készséggel teljesítette a Ferrum kérését és vasárnap, december 8-ikán az SzMTC és Ferrum első csapatai barátságos mérkőzést rendeznek, amelyre a SzAND díjtalanul engedte át pályáját.

A szuboticiai sportközönség remélhetőleg átérzi azt a nemes célt, amelyet a Ferrum—SzMTC mérkőzés szolgál és az egyébként is érdeklődést érdemlő mérkőzésnek juttatott néhány dinárral lehetővé teszi a futball egy áldozatának segélyezését.

Futók, ha találkoznak...

Liddel — Peltzer

I.

A párisi olimpiáson, 1924-ben, nagy feltűnést keltett egy ismeretlen angol atléta győzelme a 400 méteres síkfutásban. Nem a nagyszerű idő, amit kifutott, terelte rá a figyelmet, nem is egyéni és szokatlan stílusa, sőt nem is az a körülmény, hogy erősen meghendikepelve (a külső pályát kapta) — győzött kiűnő mezőny ellen s szerezte meg a büszke világbajnoki címet. Nem, a közfelfűnést egyesegyedül annak köszönhetette, hogy aktív sportolók között meglehetősen szokatlan polgári foglalkozást űzött: lelkész volt. (Az egykori magyar gerelyvető-rekorderen, Kóczán Móron kívül hamarjában nem is jut eszembe más ismertebb teológus-bajnok.) Liddel, a pap, egyházi funkciói bevégeztével levette a fekete reverendát, fehér trikót öltött magára és ment ki a pályára trenirozni. A sportolás aligha volt rá a káros hatással, amittől sokan annyira féltik a mai ifjúságot; a világbajnok nem hanyagolta el nagy győzelme után sem papi hivatalát, — ellenkezőleg. Hogy milyen komolyan fogta fel, arról tanubizonyosságot tett, amikor nem sokkal a párisi olimpiász után felcserélte a könnyű futócipőt egy nehezebb és tartósabb »szöges« és elment Kínába misszionáriusnak. Többet nem is lehetett hallani róla.

Rebesgették egy időben, hogy az amszterdami olimpiáson ismét meg fog jelenni, hogy világbajnoki címet megvédi.

Nem jött...

II.

Peltzer...
Sohasem fogom elfelejteni: Nurmi zötyögős, ugriális futásával elvonul a tribün előtt, világhíre és képességei teljében, futógép, világenoda és minden... és a fordulóban befogja a csontos német és elhuz mellette. Az első pillanatban senki sem veszi komolyan, — Nurmi formában van, meglepetés kizárva. Peltzer közben felzárkózik a svéd Wide mellé, lespurtolja »repülő néptanítót.« Mindenki háttapillant: most jön Nurmi! És Nurmi — nem jön. Fut tovább egyenes tempóban, de a csuklójára szajzolt stopper elfelejté kontrollálani, s hívba ad bele mindent, kikapott. Husz- ezer ember taktusra ordít, amikor az eredményt és a világrekordot jelentő időt kihirdetik: »Pel-cer! Pel-cer! Pel-cer!« S két év múlva doktor Peltzer félholtan fekszik az amszterdami salakpálya mellett a gyepen, egy elfutár után. — Közepes és teljesen jelentéktelen ellenfelek nyomták ki a döntőből.

Rebesgették egy időben, hogy az amszterdami vereség után visszavonul.
Nem vonult vissza...

III.

Nem vonult vissza. Hiszen Rítola például már harminckilenc éves és még mindig a legveszélyesebb ellenfele Nurminak. Hol van Peltzer még a harminckilencetől... (S persze, hol van Rítolától...) Most nincs formában, krónikusan nincs formában, évek óta nincs formában, de klubbajnokságokra még futja a képességeiből. A német atléták ázsiai kirándulására is benevezett, interjúkat adott a tokiói hírlapíróknak és

a tengeri betegség utóhatásaival mentegette gyenge szereplését.

Egy rövid újsághír: Peltzer Kínában starthoz állt Liddel ellen. A középtáv két nagy krekke mégis összetalálkoztak. Messze a hazai tribünöktől, nemcsak törben, de időben is messze. Pár évvel ezelőtt világszenzáció lett volna ez a találkozás. Kít érdekel ma? Azt se tudom már, hogy melyikük győzött.

Két férfi, aki nem tud megvalni a világot jelentő salaktól, lohoh egymás nyomában cefpos, sarga nézőserég előtt... Van valami romantikus tragikum ebben az elkésett mérkőzésben: a két nagy négyszázas összeharapott fogakkal finishel végre egymás ellen Árszában — és mögöttük fut nérrán egykori világhírűk árnyéka. (y.)

OSZJIEK

Hajduk—Gradjanszki 2:1 (0:1). Serlegmérkőzés. Bíró: Karner. A két rivális összecsapására már régóta kíváncsi volt Oszijek sporttársadalma és a mérkőzésre a vidékről is számosan jöttek át. A Hajduk két tartalékkal állt fel. Fritz I és Glatz II. nélkül, ellenben szerepeltette Pílkot és Píchlert, akik csak nemrég léptek be az egyesületbe. A Gradjanszki szintén két tartalékkal vette fel a küzdelmet. A csapatból hiányozott Nittinger és Novosel. A győztes csapat legjobb része a közvetlen védelem volt. A mérkőzés első félidője úgy indult, hogy a Gradjanszki lehengerelt a Hajdukot. Az első husz percben a játék rendkívül váltakozó volt. A 35. percben Matosevics beadására Pílko vetődött, de a sáros labda kicsuszott a kezéből, mire a szemteljes Kuzmanovicus egy lépéssel behelyezte (0:1). A második félidőben megváltozott a helyzet. A Hajduk hatalmas iramot diktált. A 20. percben Píchlert beadására Panesevics kifutott. Opravics menteni akart és az éles labdát a saját kapujába vágta (1:1). A 35. percben Mészáros leszaladt és beadását Píchlert két méterről belőtte.

Szlávija—Zseljeznicsar 4:1 (0:0). Serlegmérkőzés. Bíró: Vukovicus. Szlávija biztos győzelem reményében két tartalékkal vette fel a küzdelmet, míg a vasutasok komplett csapatukat szerepeltették. A mérkőzés eredménye nem realis. Az első félidő egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatta. A második félidőben a vasutasok támadtak, majd szabadrugást írték ellenük. A 25 méterről lött labdát, mely a földön gurulva közeledett a kapu felé, a kapus lábbal akarta a mezőnybe továbbítani, azonban nem találta el és így az a hálóba került. Tizenegyessel hamarosan sikerült egyenlíteni, de a Szlávija főlénye egyre jobban kidomborott. A 32. percben Lochner lött gölt, a 35. percben Koszics a góllövő és a 41. percben ugyancsak Koszics beállította az eredményt.

Az oszjjei Gradjanszki Szuboticián. Oszjjeiokről jelentik: Az oszjjei exbajnok Gradjanszki december 15-ikén Szuboticián szerepel a Bácska ellen. Ennek a mérkőzésnek reváns jellege van, mivel a Bácska Oszjjeinek legutóbb 6:2 arányu súlyos vereséget szenvedett. A Gradjanszki a felgyógyult Novosellel, valamint a most átigazolt Slositytal és Kuzmanovicussal megerősödve látogat el Szuboticiára, ahol a SzAND

ellen mutatott kitűnő játéka után bizonyára nagy közönsége lesz vendégszereplésének.

BECSKEREK

Radnicski—Schwäbische 4:1 (2:1). Bajnoki mérkőzés. Bíró: Podgradzski. Az eredmény meglepetés. A Schwäbische csapata balszerencsével küzdött.

Borac—Jedinstvo 5:0 (4:0). Bajnoki mérkőzés. Bíró: Mojics Milorad. A Borac fölényesen és megérdemelten győzött.

SLUŽBENI DEO

SUBOTIČKOG NOGOMETNOG PODSAVEZA

NASTAVAK.

P. O. po predmetu priziva Bajmočkog AC-a protiv prvenstvene utakmice Miletičko Sportsko Udruženje —Bajmočki AC odigrane dne 6/X. 929. u Bajmoku donasa sledeću

Odluka:

Priziv Bajmočkog Atl. Cluba protiv gore spomenute prvenstvene utakmice, posle potrebnog izvidjaja, odbacuje i utakmicu verificira sa postignutim rezultatom 2:1 u korist Miletičkog Sportskog Udruženja iz sledećih

Razloga:

Ustanovljuje se, da je igrač Gunić (t. j. Gauder) istavljen po sav, sucu na prij. utakmicu Bajmočki AC —Sub. TANK dne 29/IX. t. g. te, da je on kao istavljen i pod suspenzijom nalazeći se igrač imao na prvoj sednici Kaznenog odbora ovog podsaveza, a to je bilo dana 2/X. t. g. predstati radi saslušanja. Imenovan nije prestao pred Kazn. odb. niti je klub dostavio njegovo zapisničko saslušanje do sednici, pa prema tome nije imao ni prava nastupa na prvenstvenoj utakmici koja se je održala dne 6/X. 929. pošto je još uvek bio pod suspenzijom. Prema tome krivica leži do samog kluba, koji se nije postarao, da imenovanog uputi na prvu sednicu Kazn. Odb.-a pa sledstveno i krivica, da imenovaniji nije mogao nastupiti na pomenutoj prvenstvenoj utakmici.

Da je u Miletičkom SU igrao ne verificirani igrač P. O. nije našao dokazanim, pošto Bajmočki AC ovu svoju tvrdnju ničim ne potkrepljuje, a baš i da je još pre utakmice znao, da ima u sastavi momčadi i ne verificirani igrača dužnost mu je bila po sav, sucu legitimacije njihovih igrača dati pregledat, a pošto ni to nije učinjeno, to se u ovom slučaju ima primiti za merodavno ono, što je klub dao a sav, sudac potpisom potvrdio.

Zbog svega ovoga se morala doneti ova odluka. O prednem se izveštavaju zainteresovani putem službenog glasila ovog podsaveza.

P. O. po prizivu Bezdanskog Sportskog Udruženja protiv prvenstvene utakmice Bajmočki AC—Bezdansko SU odigrane dne 22/IX. 929. u Bajmoku pošto je dohavio sav, u ovom slučaju u obzir dolazeći materijal, donasa sledeću.

Odluka:

Priziv Bezdanskog Sportskog Udruženja protiv gore pomenute prvenstvene utakmice posle potrebnog izvidjaja, odbacuje i utakmicu verificira sa postignutim rezultatom 6:0 u korist Bajmočkog AC-a iz sledećih

Razloga:

P. O. navode Bezdanskog Udruženja, po kome su sa strane publike bili upućivani razni povici na igrače, da ne igraju sa punim znanjem i t. d. da je sav, sudac predvideo kažnjivanje faule te ih nije ni dosudjivao sve zbog bojazna od publike, da je publika za vreme igre, bila na autliniji i tome slično, nije mogao uzeti kao osnovane i dokazane, jer sav, sudac u svom izveštaju, o ovome ništa ne govori, a u svom aktu, koji smo mu dne 7/X. 929. tražili, javlja, da je publika zbilja više puta utrčavala u igralište, no da je on zatražio odmah intervenciju redatelja, te su oni publiku odmah odstranili, tako, da se je utakmica mogla produžiti. Budući dakle, da je utakmica odigrana u pravilima predvidjenom trajanju vremena, to se rezultat ima smatrati kao realan, jer da su okolnosti bile za produženje te utakmice nemoguće, ona bi po sav, sucu morala biti prekinuta, čim bi se to ukazalo.

Da je u sastavi momčadi igrao i ne verificirani igrač, P. O. nije našao dokazanim, pošto je Bajmočki AC sem igrača Gunića Stevana, koji je verificiran na sednici dne 25/IX. 929. imao od ranije verificiranog jednog drugog Gunića po prezimenu JOSIP, pa kako prema aktu sav, sucu od 18. XI. 929. ni jedan klub nije tražio, da se legitimacije igrača pregledaju to one nisu po sav, sucu ni pregledane, te se ima smatrati, da je igrač igrač Gunić, koji je i imao prava nastupa toga dana.

Zbog svega gore izloženoga morala se doneti gornja odluka:

P. O. po stvari novčanog potraživanja Bezdanskog S. U.-a upućuje ceo predmet Upr. odboru na dalji postupak

Olesó tüzfát, koksot elsőrendű meszet, beoćini portland cementet, faszenet, kovácsszenet és gipszet ajánl

Révai Adolf

Subotica 11099
Sokolska ul. 2 — Tel. 551

TÁRCA

Egy kritikus albumából

Írta: **BAEDEKER**

Vezércikkben olvastam multkoriban a följajduló sírámot: *a morál maholnap kijön a divatból.*

A kesergés tárgytalan. Az a morál, amely a Szentek Életéből, a moralisták tanaiból, a filozófusok könyveiből s a költők énekéből szól át hozzánk, az a morál ma talán nincs napirenden, de nem tűnt el egészen, csak kissé szinehagyott, kopott. Az igazán nem nevezhető morális lénynek, aki meg van vele elégedve. De azért létezik, s csak annyiban jött ki a divatból, hogy mint a mai ember s főleg a mai nő másképpen öltözik... Valamelyes morál mindig lesz a világon, amelyet mégis csak az erkölcsi törvények tartanak egyhagyó össze. Egyelőre a *háborúelötti* morált, amely már maga se volt egészen tizenhárompróbás (ahogy valaki tréfásan-komolyan mondotta: nem volt »erkölcsös morál«), a háborúutáni váltotta föl, amelyről egyáltalán hiányzik minden félmjelzés. Ez átváltozása (és hanyatlása egyszerre) abban nyilvánul leginkább, hogy elnézők vagyunk oly hibákkal és erkölcsi defektusokkal szemben, amelyeket a század elején még szigorúan elítéltünk, és közömbösek maradunk olyan erények szemléleténél, amelyeket azelőtt nagyra értékeltünk. A hitvesi hűséget például kevesebbre becsülik s a házasságtörést könnyebben bocsájtják meg a háborúutáni kortársak mint a régi emberek. Ez bizonyára nem egészséges morál, de mégis morál, — s valószínűleg olyan, minőt megkíván »a kornak szelleme«, amely szintén más mint másfél évtized előtti volt.

El kell hát fogadni, de azzal a tiltakozással, hogy: — Nem kérek belőle.

Vagy ahogy a György Vilmos kertésze mondta, mikor a gazdája második csésze kávéval kínálta: — Köll a fenének!

Az erények és a hibák közt néha olyan csekély a különbség, hogy az »szabad szemmel« alig látható.

Ami az egyik családban, uccában vagy városban hiba, az a másikban erény. És viszont. Azt is tapasztalta már magán mindenki, hogy akit szeret, annak a hibáit is könnyen nézi erénynek, míg a néki ellenszenveseknek a legszebb tulajdonságait is hajlandó hibáknak, sőt bűnöknek nyilvánítani.

Valójában a Szeretet a legnagyobb Erényteremtő. A Szeretet vaksága ugyanis nem abban áll, hogy nem lát, de abban, hogy másképpen lát, s a szeretetnél ott is csupa erényeket fődöz föl, ahol az elfogulatlan szemlélő a legjobb esetben is csak szeretetreméltó hibákat talál. A gyermekén majomszeretettel csüngő anyja, az imádó szerelmes s az igazi jóbarát mind ilyen Erényalkotó. Még az u. n. Közvélemény is ilyen módon kreál erényeket, amidőn kedvenceit, a Népszereűeket, fölrühazza mindama nemes tulajdonságokkal, amelyekkel valaha Arisztidesz, Washington és más kitűnőségek ékeskedtek, pedig valójában csak rabagasi ügyeskedés és tartifífi álszenteskedés az, aminek a közkedveltségüket köszönhetik.

Szerencsés az, aki erényekből és hibákból úgy van összehívözve, hogy az erényei jobban látszanak mint a hibái, s malőrös, akinek a fogvatkozásai észrevehetőbbek mint a jótulajdonságai... Sokaknál egyébaránt csak adminisztráció kérdése ez. Van, aki oly leleményesen tudja eldugni a nagy hibáit a kis erényei mögé, hogy azok alig látszanak, s van — ügyetlen vagy cinikus —, aki az ellenkező módszert követi. Az ügyetlen, mert arra született, hogy mindenki rosszabbnak tartsa mint aminő valójában, a cinikus, mert azzal akarja mutatni megvetését az embertársaival szemben, hogy fűtyül a véleményükre.

A legtöbben közülünk olyan erényeket követelnek a környezetüktől, amelyeket nekik eszük ágába se jut gyakorolni. Ismertem egy notórius fukart, aki rossz néven vette a szomszédaitól, hogy fogukhoz verik a garast, s egy végtelen könnyelműt, aki semmit se kárhözott annyira mint a pazarlást. Egy kicsit mindnyájan hasonlítunk ahhoz a hebegőhöz, aki azt kifogásolta egy kiváló szónok előadásában, hogy az nem elég folyamatos.

Egy uri ember így nyilatkozott egyszer egy ismerőséről:

— Mért legyek elnéző a hibáit iránt, amikor ő könyörtelen a jótulajdonságaimmal szemben?

Ugyanő mondotta valaki másról:

— Minden erényemet hibának minősíti, s azt szeretné, ha én viszonzásul a hibáit erénynek nézném.

Muszáj, hogy bizonyos hibák a megtévesztésig hasonlítsanak egyik-másik erényhez, máskülönbben nem volna mindennapos tapasztalat, hogy a hibáink a magunk szemében erényekké alakulnak át, míg a mások legjobb tulajdonságait akárhányszor rettenetes hibáként bíráljuk el.

Legnagyobb életművész az, aki úgy tudja a rossz tulajdonságait grupprozni, hogy azok jóknak tűnnek föl, s az az élet legnagyobb konfárja, aki az erényeit olymód gyakorolja, hogy azok gyarlóságoknak a benyomását teszik. Iskolapédája ennek, mikor a fősvény úgy fukarkodik, hogy mindenki takarékosnak látja, a szerényen gazdálkodó pedig úgy takarékoskodik, hogy a szemlélők fősvénynek nézik.

A bírák több gonosztevéit ítélnék el mint jóra való embert, de a közvélemény (ez a minden bírák legítéletnélkülibbje) több erényhőst ítélt el mint csupahiba-embert.

Apai tandcs. — Ha minden áron ki akarod mutatni valakivel szemben az elégedetlenségedet, s azt akarod, hogy az ennek ellenére se legyen ellenséged, akkor korhold őt olyan hibákért, amelyekben ártatlan, s a viláért se olyanokért, amelyek megvannak benne... Mindenki megvan többé-kevésbé az a tudatlan vágy, hogy teljesen ki ne ismerjék s hogy bizonyos mértékig rejtély maradjon az embertársai előtt. Haragra lobban hát, ha lerántják valamely rossz tulajdonságáról a leplet s szivesebben látja, ha ráfognak tiz hibát, ami nincs meg benne, mintha észreveszik rajta azt az egyet, amelyet palástolni akar.

Az erényeinkből is lehet becsületesen megélni, — mondta egyszer egy sokat tapasztalt férfiú, — de a hibáinkból könnyebben lehet karriert csinálni és gyorsabban lehet meggazdagodni.

*Ni-ni, milyen dolog ez?
Hisz a Mikulás is Becknél vesz!*

Kicsinybeni árusítás: Rudićeva ul.
Üzem: Pašićeva ul. 10.

Hasznos és kedves ajándék

Mindenkor szép meglepetés
egy gramofon

A legújabb lemezek állandóan nagy választékban

Minerva varrógép

10 évi garancia mellett

Gramofonnal vagy varrógéppel teljes
a családi boldogság!

Tekintse meg

S. Ad. Engl, Szubotica

Puk. Krupeževića (Rudić) ulica 3

Üzleti könyv, vagy bármilyen nyomtatvány rendelése előtt kérjen ajánlatot a Minerva-nyomdától

»**TRETORN**«

naponta 30.000 pár

sár- és hócipőt

állít elő, amelyet
millió és millió ember hord
a legnagyobb megelégedéssel.

Vegyen

Ön is még ma

»**TRETORN**«

sár- és hócipőt,
mert ezek a legjobbak.

Mikulásra legszébb ajándékot vehet Brummernál cukorka- és csokoládéüzlet Színházzal szemben

A SZENTENDREI BIRÓ

A NAPLÓ PÁLYANYERTES REGÉNYE

IRTA: ARÁNYI JENŐ

40

HARMADIK FEJEZET.

1.

Vitéz János háromezer parádés, nyalka lovas-sal érkezett Ujhely alá, hogy elhozza onnan a koronát, csak hogy a német nem értette meg, minnek egy jelvénynek, egy ilyen cifra ékszernek a kísértetere ekkora hadsereg. Azt hitték, hogy a harciasságáról és németgyűlöletéről ismert főpap magát a várost is el akarja vinni koronázási ajándékkul a királlyá nevelt tanítványának. Hamarosan lezáratta Frigyes a kapukat, felvonatta a csapóhidakat, dupla őrséget rendelt a bástyákra és csak nagynehezen bírta rá a követ, a váráron át kiabálva egymáshoz, hogy kétszáz emberével mégis beeressze. A megkötött és esküvel pecsételt béke ellenére még mindig akadékoskodott a császár: végre annyira jutottak, hogy kilelentette, előbb a pénzt, a kialakított hatvanezer aranyat akarja megkapni, csak aztán adja át a koronát. János pap erre odavágta a szemébe: eb ura fakó, ha te nem hiszel nekem, én sem hiszek neked, mutasd megvan-e, itt van-e Szent István koronája?!

A salzburgi érsekur oldotta meg a csomót. A magyarok vizsgálják meg a koronázási jelvényeket a várbán, Frigyes megbízott embere nézze meg az aranyakat a tábortában. Ha minden rendben van, akkor a leeresztett hidon hoci-nesze, ott cserélik ki a kettőt.

Amikor azután a magyarok kezében volt a varázserejű szent ereklye, a tényleges uralkodás elengedhetetlen jelképe, akkor azután olyan díszmenetben vitték azt Budára, aminőt csak éppen 330 évvel később látott megint az ország. Aranyos hintóban, ragyogó öltözetű főurak, nemes apródok kísérték, heroldok jelezték, harangzugás várta, papok a szentséggel és szentelével fogadták, térdreborult nép sorfalazott az utján.

Különösen Budán várták világraszóló ünnepséggel, a királyi hatalom, a nemzeti szuverenitás jelvényét, ami személyesítője magának az országnak. Huszonhárom évi fogság után megint hazalón, hogy egészen egybeforrassza a nemzetet a maga testéből-véréből választott királlyal. Maga az agg kalocsai bíborosérsek, Széchy Dénes kíséri majd Szigmond templomába, Széchy, aki már három királynak tette fejére a koronát és aki most, ha Isten enged, a negyediket fogja felkenni.

Jó két hétig tartott a nemzeti körmenet a határtól Budáig, Mátyás és belső emberei ezt az időt arra használták, hogy a félországot Budára csödtítsék. A vár alatti nagy mezőségen százával állt a lacikonyha, lobogó tüzek felett ökröket, egész sertéseket forgattak a szakácsok, a sátrak alatt ingyen folyt a bor, tizezrével osztogatták a foszlósbélű buzakenyeret, hogy a mézsáros legények arra osztogathassák a levagdalt sült húst.

A rengeteg tórséget szekértábor állta körül, a messze vidékekről felzarándokolt lelkesedők vagy kíváncsiak szekerei, ez volt a trihün, amiről majd látni lehet. A király nagy rendelkezett, hogy a koronát a táboron kívül kell körülvenni, hogy a belső mulatságot ne zavaráják és a kocsmazaj ne sértse az áhitatot. Mikor a vár fokáról meglátott a menet, eldördültek a bástyákon az ágyuk és megkondultak Budavárnak, Pestnek, a környező falvaknak a templomaiban a harangok. A várbeli kápolnából megindult a processzió, aranyrudakon tartott baldachin alatt az érsek, ragyogó miseruhákban a papok százai és gyalog, levett kalppal utának a király meg a fényes udvari kíséret.

Ferkó ott lépdelt szélről valahol, gyertyát tartott a bal kezében, jobb jában a silvegét, de egyszerre nagyon kellemetlenül érezte magát, olyan baleset érte, ami sehogysem illt az óra komoly áhitatához: a jobb válla fertelmesen viszkedett.

Attól tartott, hogy kénytelen lesz a süveget elcsinálni, a gyertyát átvenni a jobb kezébe, de sajnálta volna nagyon a szép zöldbársony süveget, amit csak tegnap osztott ki neki és társainak a palotahadnagy és amit még meg se mutathatott Jelenának.

Komoly tekintetű parasztember állt az ut szélén, a ködműne bal ujjá üresen lógott alá az oldalán.

— Fogd meg ezt a gyertyát egy kicsit atyafi. Ferkó boldogan intézte el a jobb vállát, az ember pedig ment mellette, mert mennie kellett, hogy el ne sodorja őket egymástól a tömeg.

— Köszönöm testvér.

— Isten nevében tettem.

Csak most látta meg, hogy félkarú az ember. Paraszti embernél gyanus, mert háttha hóhér csapta le?

— Hol hagytad a karod?

— Most ötdödik esztendeje Jászón.

— Nem volt ott csata, hallod-e?

— De volt rablás, vagy inkább akart lenni...

Ferkó elhúzódott mellőle.

— Eredj, cimörös ember nem való ide.

Nem vagyok én cimeres, mert éppen egy rabló vágta el vállban a karomat. Ugy volt az vitéz uram, hogy éppen akkor szabadultunk Bártfán Zudar urunk seregéből, hazafelé igyekezve benéztünk a jászói monostorba éjszakára. Hát a békét bizony nem nagyon nézték az arra kóbor csehek, megtámadták a klastromot, mink meg az apát urakkal védtük. Akkor csapta el a kezem egy nagy cseh. Most azért jöttem fel, hogy a község nevében valami segítséget vagy legalább tizedelengedést kérek jókedvében a királytól, mert az egész határumkat elverte a jég.

— Hát a király elé holnap juthatsz csak, vagy holnapután, de siess, mert azután táborba szállunk. Mi a neved?

— Fekete Mihály, Jász-Nagyfaluból.

— Nohát csak engöm keres a palotában, Tandari Ferkó palotásatonát, majd én eligazítalak.

Ott elől felzendült a zsoldár, nem lehetett tovább beszélgetni, de Ferkónak csak éneklés közben ötlött az eszébe, hogy nini, az az Ilona leányzó ott Riszticséknél ugyancsak nagyfalusinak mondja magát. Furdulta a kíváncsiság, nem hazugság-e, amit beszél, de tudta azt is, hogy ha igazat mondott Ilona, akkor sem szabad elárulnia, nehogy a családja érte jöjjön, erőszakkal elvívgye.

2.

Várt, gondolkozott másnapig, akkor besegítette Miskát a királyhoz. Ragyogó arccal, boldogan lépett ki a csonka vitéz a belső palotából.

— Sohse felejtelek el téged, áldja meg az Isten a királyt, meg téged is.

— Hát mit mondott, mit adott?

— Meghallgatott, kifaggatott, azután átvitt egy másik terembe, az tele volt urakkal. No, aszongya, ez az ember azt állítja, hogy a jászói monostor védelmében vesztette el a karját, mit gondoltok urak, igaz-e? Csak előlép ám egy nagy buszma pap, rámnéz, aztán azt mondja: Igaz uram, mert tulajdon én döftem le kezezzel azt a csehet. — Hát arról tud-e a jászkuon ispán, kérdi a király, hogy Nagyfaluban mindent elvert a jég? Nem tudok, feleli amaz, mert husvét ótától hadban voltam. — Tudok én, mondja egy másik pap, elhozta hírét a kápsáló testvér Ládra.

Erre a király elengedett minden sorcot erre az esztendőre a községnek, nekem magamnak ötöt és...

A zsebébe nyúlt néhány aranyat szedett ki:

(Folytatása következik)

A vajdaságok kedvelt találkozóhelye
BUDAPESTEN.

KÖZPONTI SZALLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál
Teljesen újonnan berendezett
kényelmes családi ház.

Központi fűtés, hideg-meleg víz.

Mérsékelt polgári árak.

A Bácsmegeyel Naplúra való hívátkozással
20% engedményt kap

Testvérvállalat

OSTENDE KAVÉHAZ

Tulajdonos: GROSZ ÖDÖN

WEITZENFELD iDRUG SUBOTICA

INTERURBAN TELEFON 192.

Zsák, zsinog, ponyva, gazdasági kötélárak, szőnyegek, linoleumok, kárpitások kellékek nagy választékban

Kérjen árajánlatot!

„Orient“-keksz,

friss, törött 16 dinár kilója, teasütemények bármely mennyiségben házhoz szállítva.

MAYER ALFRÉD

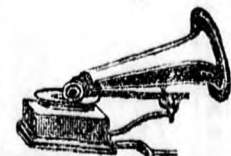
villanyerőre berendezett sütődéje

SUBOTICA, KAKASISKOLÁVAL SZEMBEN.

„Látta már csilláraitam? GELB, Novisad“

EDISON BELL PENKALA
képviselő

HIS MASTER'S VOICE, COLUMBIA
gramofónok

művész és
tánclémezek
Kösszu részlettelítésre

Deutsch Izidor
Szubotica

Ne vegyen tüzfát, kokszot és szenet addig, Vujkovic J. és Társa cégtől, amíg nem kér ajánlatot Jukičeva ul. 41. Telefon 6-88

Szalay Pál, Novisad, Jevrejska 14

ajánlja „QUADRAT“
rigid különleges gyártmányu hó-
cipő, sárcipő, gyermekhócipő és eszma
GUMMIARUIT
a legkedvezőbb árak mellett
kicsinyben és nagyban

Világmarika „MILLER“ autó, autóbusz és teher-
autó belső és külső gummitüpenye-et minden
méretben. Pontos kiszolgálás: Szolid árak!

KINTORNA

— Nézd, Benő, milyen kórikus. Olyan az árnyé-
kom, mint egy medvéé!

Lány I.: Itt olvasom az ujságban, hogy Pallit há-
látra gázolta az autó. Nem borzasztó?
Lány II.: De igen. Különösen most, mikor olyan
ritkák a férfiak.

— Azt hiszi maga, hogy én tökéletes bolond va-
gyok?
— Ó nem: hiszen nincs a világon semmi töké-
letes!

— Ki volt az a férfi, aki nem hazudott a szere-
lemben?
— Nos, ki volt?
— Ádám, amikor azt mondta Évának: *Te vagy
számomra az egyetlen nő a világon.*

— De kérem, én csak szórakozásból kártyázom.
— És sohasem nyersz?
— Soha.
— És ezt nevezed te szórakozásnak?

Apa: Annyi adóssága van és mégis meg meri
kérni a lányom kezét? Mire gondol?
Kérő: Az adósságaimra, kérem.

— No hát, hogy van az új cselédjével megeléged-
ve, kedves szomszédasszony?
— Ne is kérdezze. Az előbbi nem csinált semmit
tisztára, ez pedig tisztára semmit se csinál...

CSALÁDAPÁK.

Első családapa: Nézetem szerint minden család-
nak csak egy teje kell hogy legyen.
Második családapa: Az bizony jó volna. Ma mind
a kilenc lányomnak új tavaszi kalapot kellett vennem.

Férj: Azelőtt folyton elhalmoztál apró figyelme-
ségekkel és mióta elvettük, nem törődés velem.
Feleség: Természetes. Láttál már olyat, hogy a
horgász elkezdje etetni a halat, mikor megfogta?

— Mondja, pincér, miért vitt oda két őszibarac-
kot menübe, mikor nekem csak egyet hozott?
— Pszt! Azok romlottak voltak!

Menyasszonyi kelengyék,

férfi, női és gyermek-fehérműek mérték szerint.
Ágy- és asztalneműek. Pizsamák. Orvosi köpenyek.
Bécsi szabás! Kézi himzés!

Izléses, tartós, olcsó!

Tegyen próbarendelést

Pollák Leó fehérneműgyára

Senta (Bačka)

Számos köszönő- és elismerőlevél

SZŐRME-
különlegességek

Zsulyevitsnál

Subotica,
Sokolska ulica 15

A MODERN

NYELVTANULÁS

NEM FÁRASZTÓ

ellenkezőleg napról napra növe-
kedik öröme, mert

amint megkezdte a
tanulást, már beszél is!

Nem a nyelvtani szabályok
halmazát adja, hanem gyakorlati
módszerrel írta

VUJKOVICS MARICA SZERB-MAGYAR

nyelvtanát

Ar. 30.- dinár

Kapható a Btomeszyi NAPLÓ könyvosztályában

Vidéki szállásnál 5 dinár portó

Szaktanfolyam

cementáru, műkő, műmárvány
és fugmentes padló készítésére
1930 január 15-től február 15-ig

Kérjen prospektust!

BREIDER GEZA különleges kőipari vállá-
lattól Osijek, Prilaz 16

141 6

Naptárárusítók figyelmébe!

Már most rendelje meg az

1930-as

naptárszükségletét, mert csak így Lizto-
síthatja, hogy idejében meg is kapja a
kalendáriumokat.

Az 1930-ik évi

„MINERVA”

NAPTÁRAK

szétküldése megkezdődött. A szétküldés
a rendelés beérkezésének sorrendjében
történik. A

Minerva Naptárakat

a közönség megismerte, megszerette s
keresi, úgy hogy azok árusítása nyugodt
és biztos kereteket jelent.

Az 1930-as esztendőre a következő
naptárak jelennek meg kiadásunkban:

1. Képes Családi Naptár
2. Petőfi Naptár
3. Gazdák Naptára
4. Jézus Szent Szíve Naptár
5. Szőlősgazdák Nagy Naptára
6. Vidám Naptár
7. Kis Naptár

Minden naptár más-más szövegű s
más-más regény van mindegyikhez mel-
lékelve.

Aki naptárakat akar árusítani, kér-
jen tőlünk ajánlatot.

Minerva-nyomda
Szubotica

Karácsonyi

rizling

bor
literenként

7 dinár

Pálinkák, likőrök és rumok
a karácsonyi ünnepekre
legolcsóbban

Konstantinović Lázár

fűszer- és csemegekeres-
kedésében szereshető be.
Üzletvezetőséggel szemben.
Telefon 6—19

SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ

KOCH CIPŐK

nők, férfiak és gyermekek ré-
szére, formásak, tartósak és
NAGYON OLCSÓK
Piuković-ház, Kiskápolnával
szemben

Karácsonyi ajándékok

Vig Zsigm. Sándor-nál

Szubotica, Karadjordjev trg.

Szépirodalmi, ifjúsági könyvek, társasjáté-
kok, zeneművek, képeskönyvek, mese-
könyvek, diszlelépapirok, író- és rajz-
eszközök, zeneművek nagy választékban.

December 1.-től december 16.-ig
karácsonyi külön kedvezmény!

Aki vásárlásnál az alábbi szel-
vényt átadja, a bolti árakból
20 százalék visszatérítést kap!

Igényt tartok VIG ZSIG. SÁNDOR cégnél
20% kedvezményre
Érvényes december 1.-től december 16.-ig.

A szelvény postai rendelésnél is érvényes.
Levélbeli rendeléseket a beérkezés napján elintézzük

Amerikai íróasztal

és egyéb irodai
felszerelések
eladók.

Cím a kiadóhivatalban

Szárított zöldség- és gyümölcsök

megőrzettek
Neményi Új Utca 6. sz. sz. 4.
Mikulás és karácsonyi
díszek
nagy választékban

Ha gallérját, fényesen,
fehéren és elegánsan
akarja viselni, akkor
küldje

PIUKOVIC
Gőzmosodába
Subotica, Vilsonova ulica 16. sz.

Olcso árak Olcso árak
Divatos Izléeses
Tartós Elegáns

Stessburger
DÍVATIPONKI ÖNLEGESSEGEK

Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből
Külön mértékosztály

Subotica, Aleksandrova u. 5. — Bárány-szálló mellett

Két szobás
garçon utcai lakás orvos rendelőknek vagy bármely irodának kiadó.

Sugár Manónál
Subotica. Telefon 47

Folyó hó 7. évi, szombaton este 8 órai kezdettel vendégeim kívánására tanburuzsoknak közreműködésével, táncmulatsággal egybekötött

nagy teaestélyt
rendezek. Belépődíj nincs. — Lamerősei és jóakarói szíves pártfogását kéri

Tonković vendéglős

A legnagyobb alkalmi, különösen karácsonyi ajándékok vására

mélyen leszállított áron
megkezdődött.

Parfumerie Braća Marer
NOVISAD, Kralja Petra 15

HÁZASSÁG

Vagyonos hölgyek férjhez mennének, orvos, ügyvéd, mérnök, kereskedő, nagyiparos nőülne. Házasági ügyekben biztos sikerrel diszkrétan eljárók. Cím a kiadóban. 12932

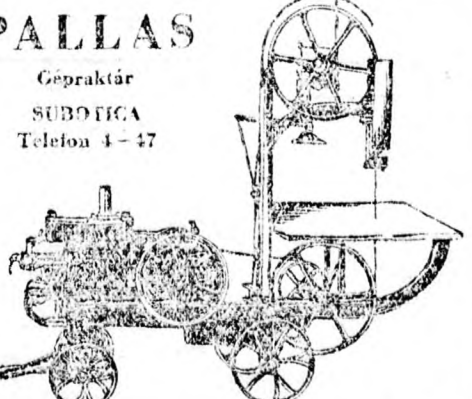
Fényképeket

és villanynagyítást a legszébb kivitelben készít. Szelei fotószalon Jelaszová u. 15., a Kiskapolina mellett.

Tűzfakereskedőknek nélkülözhetetlen
Gazdaságban többféle üzemből alkalmas
Magánosoknak megélhetési kereset

PALLAS

Gépraktár
SUBOTICA
Telefon 4-47

Babakeztyű, gyapjú	9
Gyermek kötött keztyű (6tűjű)	9
Gyermek trikó keztyű	12
Gyermek-schál gyapjuból	12
Selyem-schál	12

Mikulási olcsóság

BRAĆA LITTMANN-nál
Subotica (Huspiac)

Gyermek kötött mellény és szvetter	30
Gyermek gyapjusapka	10
Gyermek bőrcipő	25
Gyermek patent harisnya	4 től
Flu garnitúra (svet er, nadrág, sapka és esőhá)	120

KOMPLETT LAKSBERENDEZÉS D. 18.000.-

TEL. 229

BUTORHÁZ J. BOZIC OSIJEK I
ŽUPANIJSKA ULICA BR. 2.

TEL. 229

Író- és számozógépek
vételre és eladásra

Beállítás, hengerek stb. alkatrészek előzőn

Javítások legolcsóbban

Gémes!
special irógép-mechanikusnál,
Subotica, Pajz Dobrovovačka ul. 9.

Téli csemegeszőlő
nagyban és kicsinyben, mindenmennyiségben

és csemegézárú jutányosan kapható

Kovács és Gelányinál
Subotica, La Hor-palota
Tel. 8-15

Műbutor

Legjobb és legizléesesebb csak

Szabadosnál
Subotica,
Daničićev put 1

Hirdetéseket
Sentán a Bácsmegeyi Napló részére

Molnár Sz. Vince
könyvkereskedése vesz fel.

Ingyen hangszóró

Nagy karácsonyi kedvezmény

Aki nálam készpénzfizetés mellett 3500 dinárért rádiót vásárol, annak **ingyen adok egy kiváló hangszórót**
Aki 500 dinár készpénzért vásárol rádió-anyagot, **ingyen kap egy rádió-alkatrészt**

Ily alkalom nem tér vissza!

AJÁNLOM:

a legkiválóbb NEUFELD & KUHNKE 2, 3, 6 csöves VILLANYRÁDIÓT,
a legjobb NEUFELD & KUHNKE HANGSZÓRÓT,
a legolcsóbb RÁDIÓ-ALKATRÉSZEKET,
az elismerten legjobb VALVO lámpákat

Legkiválóbb minőség! Legolcsóbb ár!

Nagyban és kicsinyben

„AUDION“ Ing. N. KUN
rádió- és rádióalkatrészek kereskedése

Novisad, Kralja Petra u. 30., I. emelet
13307

Nyomatványt olcsón és izléesesen készít a Minerva nyomda!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasataghatós és elmaró kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívásig tartó jelzés leveleket továbbítunk.

Kérdezőkérdeésekhez válaszhölgy melléklendő

FOGLALKOZÁS

Üzlet kockázat nélkül! Bizományosokat keresünk, akik a híres **Erzneri Mogy** (szőlők- és virágmagok szűrés) tasakjait árusítani hajlandók. — Felvilágosításért Szőlő Bednárz. kerékszet, Stara Kanjiza 14187

Szépítő, a fűszer- és csemegeszakmából azonnalt, esetleg december 15-ig érő felvételük. Körösi Géza, Subotica. 14203

Újvas előrusító, lehetőleg a divatúru szakmából, szerhül tudó, felvételük. — Cím a kiadóban. 14210

Feltámasztást keresek azonnali helyésre, ki a hordógyártásban járatos. Puer Péter kádar, vasuti vendég. 14221

Utazókat (képviseleket) keresnek egyedülálló két új világszabadalmazott cikk eladására 200 dinár tökével, mely összeg a sorozat ellenértékül szolgál és később visszatartatik. Címek: »Szép kereset« jellegre a kiadóba körelnek. 14233

Icoszt hűvös praxoval, kaudióval felvezetek. Pollák szeszkereskedés, Zriniski trg 2. 14219

Kefenyőrtban alkalmazást kap két provizios utazó, akik már Bieska, Banat, Baranya és Strem kereskedőitől be vannak vezetve. Alak már ebben a szakmában működtek, előnyben részesülnek. Csakis személyesen tárgyalok. Cím a kiadóban. 14224

Periákt smohlányt keresek. Bizonyítványokkal ellátott ajánlatok. »Megbízható« jellegre a kiadóba küldendők. 14216

Kererek irodamba szerhül és magyarul tudó kisasszonyt. Vig fakeskedés. 14221

Zsachs intelligente Erziehern zu meinen 7- und 10-jährigen Kindern für möglichst sofortigen Eintritt. — Die Sobie wird als Familienmitglied betrachtet. Klavierkenntnisse bevorzugt. Offerte an Siegmund Bährnt, Stari Besej zu richten. 14146

Intelligens, diplomás nevelő, aki a szerb, magyar és német nyelvet beszéli, kerestetik feltétlen uri családot négy és hat éves leány gyermekek mellé azonnali helyésre. Ajánlatokat »Ada« jellegre a kiadóba. 14127

Asztalossegéd, jómunkás, nyelvismeretekkel, állást keres azonnalt. Szives megkereséseket »Famunkás« jellegre a kiadóba kéri. 14222

Feltámasztó, aki a disznóvágáshoz is ért, megbízható és józan, felvételük Konstantinović fűszerüzletében. 14245

Műi fedrászsegédet felvezetek. Arth István, Kula. 13629

VÉTEL-ELADÁS

Modern ház, adómentes, tíz év alatt ingyen kifizetődik, eladó. Beköltözhető azonnalt. Előnyös feltételek földes ruházlet. 13976

Vendégő, jófogalmu, kőzpontban eladó. Kiss Ernő, Szvílojevó. 14183

20%-os koronabónok eladását és vételét legelőnyösebben közvetítjük. Suboticai Kereskedelmi és Iparbank. (Vasuti parkkal szemben.) 13392

20%-os koronabónokat legmagasabb áron vásárol. Pučka Štedionica, Osijek 13629

BALOG LINA
műkereskedés

SUBOTICA NOVISAD
Aleksandrova u. 5 Villontér 7-8

Ajándéktárgy kiállítása

vételkényszer nélkül megtekinthető

Az 1,200.000 dináros jutalmat a nálunk vásárolt 98.354 számú sorsjegy nyerte!

Bankovno komanditno društvo

A. REIN I DRUG ZAGREB

Preradovićeve trg 5. - Gajeva 8. - Trg Kralja Tomislava 17.

LIFKA-MOZI

Hétfő—Kedd—Szerda

Ismét két kiváló attrakció!

BILLIE DOVE a „Sárga Liliom” diadalmas szépégű főszereplőjének modern miliőben lejátszódó luxus-filmje

Szép asszony kocsisa

Egy madonna szépségű lány karrierje

HAROLD LLOYD minden jelenetében fordulatos és mulattató burleszkje

Előre Harold!

Zephir-, Rekord- fa- es szentüzelésű kályhák, Elitétűzhelyek zománcozott, nikkelezett és fekete kivitelben kaphatók. Barzel vaskereskedés, Subotica.

Rádió

8 lámpás Ingelen Aemóval Brown hangszóróval komplett, elköltözés miatt olcsón eladó. Bővebbet Reich, Ciril Metod trg 3.

Alkalmi vétel

Elköltözés miatt jutányos áron eladó: Komplet háló és uriszoba, képek, szönyegek, függönyök, nyolc lámpás rádió, 800 kötetes, legmodernebb könyvekből álló könyvtár, előszoba garnitúra, konyhaszékény stb. Érdeklődni lehet: Reich, Ciril Metod trg 3

Mociberezés, teljes felszerelés, azonnal olcsón eladó. Érdeklődni Deslin Nikolanál, Bački Monasztor. 14193

Friss répaszót olcsó áron azonnali szállításra kapható Resch Károly cégénél, Sombor, telefon 107. 14066

Fakereskedés, régi, jól bevezetett faület más vállalkozás miatt házhoz eladó. Cim a kiadóhivatásban. 14060

Megvételre keresek keveset használt, jókarban levő, legújabb típusú Ford-személyautót. Ajánlatokat ármegjelöléssel Vermes István, Sombor, Konjovićeve 18 címre kérek. 13147

Bort kicsinyben (legkevesebb tíz liter) házhoz szállít literenkint 8.50 dinárért Vojnić-Zelić Péter szőlőbirtokos. Megrendelhető minden hétfőn és pénteken d. e. 8—10 között a Jugoszláv Bankban, más napokon ugyanott Pfeifer Ottó urnál Vendéglősöknek előnyárak. 11096

Ebedlő, háló és konyha felszerelés elköltözés miatt eladó. X. Parčetićeve 15. Ugyanott kétszobás lakás kiadó. 14211

Gobeline kép,

diszpárnák, olcsón eladók. Zmaj Jovin trg 3, Minervapalota.

Chvrolet autóbuz, 18 üléses, luxus kivitelű. Először használta, eladó. VI. Petrogradska 19, félemelet. 14234

Malomkő

francia, darús részletfizetésre kapható. Mamuzsics Ivan gépkereskedő, Subotica, Sudarevićeve 9. 14220

Van'emoz hengerelt állapotban öt-hat milliméter vastagságban. Körülbelül 1.5 méter átmérővel 5000 kg. súlyban megvételre kerestek. Ajánlatok Pallas Reklam, Subotica címre küldendők. 14228

Husz lánc prima föld a békóval templom mellett részletre is eladó Paje Kujundzićeve ulica 50. 14244

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címzés kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszútleveg melléklendő

Kihuzható csöves gőzkazán 22 négyzetméter fűtőfelülettel, 12 atmoszféri nyomással, gőzgép (22 HP normal 30 HP maximal teljesítőképességgel) és gőzoltajszitító megvételre kerestek. Ajánlatok Pallas Reklam, Subotica címre kértnek. 14229

Szenta városhoz 2 kilométerre, a Tisza mellett (Pána) 81 kat. hold I. osztályú kintű szántó (anil föld), szőlőnek, herésnek, kertészetnek igen alkalmas. Önkéntesen eladó. Érdeklődni lehet a helyszínen Sztójnovity Milos tulajdonosnál vagy Sztara-Kanjizsan Sztójkovity pénzügyi tanácsnoknál. 14217

2%-os koronabónusok legmagasabb áron veszünk, veszünk helyi és idegen bankzálogcédulákat, közzelünk hosszabb és rövidebb lejáratú kölcsönöket. Nemzetközi Iroda, Subotica, Aleksandrova ul 9. 14223

Korona és fűszerberekedés forgalmas helyen házhoz együtt betegség miatt jutányosan eladó. Simon Imre, Mol. Bácska. 14215

Hektár, gyomor és vesesúlyvesztés ellen, fűzők, gyomororvosi legelősebben Steinrád, Kiskápolna mellett. 14225

Jóforgalmu vegyeskereskedés sárokházzal együtt más vállalkozás miatt eladó. Bővebbet Bertalan Manónál, Debeljača. 14239

Kereskedők figyelmébe! Közeledik a karácsonyi szezon. Sürgősen szerzen előrendű mézet, amit a legelősebben Virágh Aladár méhésznél kaphat. Subotica, Bajski Vinogradi 181/a. 14236

Két díőfascokrény és álló szalontűkér eladó. Keppertné, Jelašićeva 3. 14237

KÜLÖNFÉLE

A dehányás teljes vagy részleges leszokására orvosok által ajánlott Afumapasztillák legjobban beváltak. Dobozként 30 dinár. Postai szétküldés: Blum gyógyszerár, Szubotica, főpostával szemben. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban. 11070

Feleségem gyógyításához szükséges orvosság felémazsi napi keresztetemet. E miatt szegénységem kétségbeesítő. Nincs fűtőanyagom, beteg feleségem hideg szobában fekszik, gyermekeim téli ruha nélkül vannak. A jószívű emberek támogatását és segítségét kérem. Faragó István, napszám, Ceurug 260. 14192

Nyakkendő

fordítását vállalja Fortuna nyakkendőipar. Ruff-palota. 13576

Különbejárati butorozott szoba 2 személy részére azonnala kiadó. Érdeklődni lehet Prestolonaslednika Petra 11. 14158

Szép, modern két szoba, előszoba, konyha és egyéb mellékkelhelyiségekből álló lakás december 15-ikére kiadó. Cim: Parčetićeve uca 15., a villanyteleppel szemközti uca. 14200

Fűzők, fűzőpótlók, orvosi haskötők a legzakserűben, melltartók, készítését, tisztítását és javítását a legelősebben vállalja Dimitrijević Julka Subotica, Skotus Viatora ul. 10. a posta közelében. 13165

Kávócsok és vendégösök ilkövelővel Takarékoság és erőszági szempontból jártok kártyát végleges tisztítassa hatóságilag engedélyezett vállalatnál. Optima, Subotica, Tolstojeva 19. Kérjen felvilágosítást! 13348

VÁROSI MOZI

Hétfő—szerda

INDUS SZERELEM

Valódi indiai film eredeti indus szereplőkkel. Helyszín felvételek a csodaszép pagodák hazájából. Tigris vadászat. — Személyek:

HIMANSU RAY, CHARU ROY, SEETA DEVI

BOBY RAY

vigjáték

UFA PROGRAM

Karácsony

előtt olcsó áron eladásra kerülnek **fríri ingek és nyakkendők** Rómanál, a városházával szemben. 14235

Kiadó azonnala 1 szobakonyhás utcai lakás. Harambašićeva 14. 14231

Diákot teljes ellátásra felvesz uri család gimnáziummal szemben zongora, fürdőszoba használattal. — Gimnaziska 6, emeleten. 14232

Figyelem

Huszfűstölést elvállal Merkovině, Preradovićeve ulica 8. 14208

Kiadó két szoba-konyhás száraz utrikás, az egyik szoba uccai, gyermektelen házaspárnak. VII., Jugovićeve ulica 13. 14240

Elvezett Pisić Dániel névre kiállított Kelebiára szóló határátelőzési igazolvány. A megtaláló jutalom ellenében adja le a rendőrségnek. 14225

Zongorámat bárberndám havi 100 dinárért Herzl-üzet, Trumbićeva ul. 14. 14209

A szépség hatalom, a szépség siker! Széplő és májfiolt ellen használjon Kovács-féle nagyvenyedi arckenő esőt és borax-zappant. — Kapható mindenütt Főle-rakat: Herczl-drogéria, Subotica. 3101

Diákok oktatását vállalja joghallgató szerb-horvát, vagy magyar nyelven. Cim a kiadóban. 14243

Ücsőgy lakással, forgalmas helyen azonnala kiadó. Bővebbet Berger malomban. 14204

Két- és háromszobás modern uccai lakás azonnala kiadó. Antunović ul. 11. 13711

Vizesuborka

ecet és papri a savnyított ráposzta és többféle fűzelék-konzerv kapható 216

Kemény Dezső

ecet- és konzerv gyárban

Subotica, I. Vojnovićeve ulica 5

Két szoba, konyhából álló lakást Noviszadon, lehetőleg Kis Limánon azonnala keres vámfőtisztviselő. — Cim a noviszadi kiadóban. 14212

Öcsőbb mint bálhol, csakis Földes Samu ruháruházában, Szuboticán Rudics ucca gyümölcsipac. (saját ház). Ferfi állomány 360 dinártól, férfi télikabát 350 dinártól, gyermekruha 150 dinártól, női télikabát 325 dinártól, borkabát 850 dinártól, elegáns raglán 600 dinártól, plüsbéléses sálgaléros, rövid angol bunda 800 dinártól és városi bunda 1400 dinártól. Nagy választék felöltőkben, trenccokotokban, utazóbundákban (kocsira, autóra) gyermek télikabátokban. Tessék meggyőződni. Ügyeljen a címre. 12298